

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

vilje mod systemet er altså stærk og af gammel dato. Nu er ordet „tåbeligt“ jo et stærkt ord. Det forekommer mig at være en for hård dom over det folketing, der for godt et par år siden med filmloven vedtog, at bevillingssystemet skulle fortsætte. Hr. Poul Schlüter var ikke da folketingsmand. Det konservative folkepartis talsmænd havde under forhandlingerne en hel del kritik mod systemet, men partiets folketingsmedlemmer stemte til slut for den nugældende ordnings bevarelse indtil videre. Bevillingssystemet eksisterer i dag også på baggrund af det konservative folkepartis tilslutning her i folketinget, så hr. Poul Schlüter vil forstå, at jeg finder ordet „tåbeligt“ hårdt netop i hans mund.

For øvrigt er jeg — det skal jeg da sige — ikke uenig med hr. Poul Schlüter i, at den gældende ordning ikke er født til evighed. Jeg kan med min forgænger sige, at jeg ikke elsker bevillingssystemet, og det initiativ, som hr. Poul Schlüter gerne ser, har jeg for så vidt taget og meddelt dette høje ting, idet der er nedsat et udvalg, som skal beskæftige sig med mulighederne for at finde frem til andre næringsformer for biografvæsenet. Jeg tror ikke, som hr. Poul Schlüter måske gør — sådan har jeg opfattet det — på en absolut fri næring. Jeg tror derimod på, at man kan finde frem til friere næringsformer, og afventer, hvilke forslag det siddende udvalg kan komme med her.

Hvad den konkrete sag angår, skal jeg være den første til at erkende, at direktør Lau Lauritzen har indlagt sig store fortjenester inden for dansk film; det er aldeles klart. Men jeg kan ikke gå med til, at det er det, der skal være afgørende i denne sag, og ej heller, hvad jeg forstår at hr. Poul Schlüter har været inde på over for dagspressen, at en forventning om et nyt system for biografbevillingerne skulle kunne gå ind i vurderingen af denne sag. Administrationen af biografvæsenet i dag kan ikke bygge hverken på hr. Poul Schlüters eller på andres fornemmelse af, hvordan fremtidens biografordning vil blive; administrationen må bygge på gældende lov og kun på den.

Jeg har med min afgørelse, som har været vanskelig at træffe på grund af hr. Lau Lauritzens fortjenester, normaliseret tilstanden for Kinopalæet. Denne biograf-

bevilling er igen en effektiv produktionsbevilling, således som det lige siden dets genåbning efter krigen har været meningen den skulle være det.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Lovforslaget (nr. 34) findes i tillæg A. sp. 749, fremsættelsen i tidenden sp. 299).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om kommunal indkomstskat.

(Lovforslaget (nr. 38) findes i tillæg A. sp. 567, fremsættelsen i tidenden sp. 319).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Ved indledningen til en skattedebat, hvor megen uenighed sikkert vil komme til orde, er det måske værd at gøre opmærksom på, at der er visse grundlæggende ting, vi er enige om. Vi er enige om, at det skattesystem, vi lever under i dag, ikke er egnet til det moderne samfund, der er i en rig og glædelig udvikling. Det er et system fra det gamle bonde- og håndværkersamfund. Det er et antikveret system, der virker hæmmende for yderligere udvikling, arbejdsomhed og produktionsudvidelse. Vi er alle enige om, at det bør ændres; spørgsmålet er blot: hvordan?

Det er klart, at ved en sådan ændring vil ethvert parti forsøge at beskytte sine vælgere og de indkomstgrupper og erhvervsgrupper, man føler sig kaldet til at repræsentere. Men vi må vel efterhånden være klar over, at vi lever i et samfund, hvor der er borgere, der tager sig deres skattemæssige forpligtelser, deres forpligtelser over for samfundet, temmelig let, medens der samtidig er borgere, som beskattes over evne, ikke mindst dem, der ved øget indsats prøver at skaffe sig forbedrede levevilkår.

[Peter Nielsen.]

Vi er vel ene af alle lande om dette besynderlige system, at man — selvfølgelig — skal betale den såkaldte ligevægtsskat af en merindkomst, men samtidig skal låne samfundet lige så mange penge, som man så senere et par år efter får tilbage gennem skattefradrag retten. Hvorfor kan vi ikke undgå et sådant lån og nøjes med at betale ligevægtsskatten også af merindkomster? Man kan vel sige det så paradoksalt, at ulykken ved skattefradrag retten er, at man får den for sent. Vi må have det, vi kalder samtidigheden, ind i billedet, således at indtægt, skat deraf og skattefradrag for den skat, man har betalt, alt sammen kommer samtidig; så ved man, hvad man har at rette sig efter. Det er jo ejendommeligt, at Danmark er det eneste land, hvor en skatteborger ikke har den elementære ret at få at vide, hvor meget skattevæsenet skal have af hans indkomst, og hvor meget han selv kan beholde. Det er der ingen der kan fortælle ham i dag med det fortvivlende system, vi har, og det er en af grundene til, at vi ligesom alle andre lande skal have en reel kildeskat.

Der har tit været talt om, at kildeskat blot er en opkrævningsmetode. Nu har forslaget jo været offentliggjort i langt over 1 år, og man er vel efterhånden klar over, at kildeskat er noget helt andet og meget mere end den måde, skatten skal opkræves på. Kildeskat betyder først og fremmest skat efter evne, og dernæst at man betaler skatten i så jævne rater som muligt og så nogenlunde definitivt.

Vi kan ikke finde et system — det er der ingen der kan — hvorefter borgerne betaler mindre og staten får de samme penge ind. Hvor stor skattebyrden skal være, afgøres gennem finansloven og den finanspolitik, man i øvrigt må føre. Skattelove, skattereformer, spørgsmålet om kildeskat — alt dette drejer sig om at få den samlede skattebyrde retfærdigt fordelt mellem de forskellige borgere, og derfor er spørgsmålet om, hvorvidt kildeskat eller vort nuværende system giver flere eller færre penge, fuldstændig irrelevant — for nu at bruge et godt dansk udtryk. Det er den retfærdige fordeling, det drejer sig om, og en sådan retfærdig fordeling giver kildeskatten.

Vi er altså i virkeligheden alle sammen enige om evneprincippet, om samtidigheds-

princippet, men hvordan løse problemet? Ja, der er jo mange teoretiske tanker; vi har vel 7 skatteforslag nu, og der er vel nærmest tale om en eller anden form for kunstprodukt, en slags afværgemanøvre — er det ikke sådan, man siger i militærsproget? — over for den egentlige kildeskat. Ja men hvorfor skal vi gå alle disse ejendommelige omveje? Hvorfor ikke ligesom alle andre lande indføre den egentlige kildeskat, skatten efter evne? Den kan teknisk udformes forskelligt, og det er den jo også blevet i de forskellige lande; men grundprincippet i den er dog som sagt dette: samtidigheden og evnen. Det er det grundlæggende for alle andre lande.

Det kildeskatteforslag, der nu foreligger, adskiller sig vel stort set kun fra de øvrige ved i stedet for at operere med den faste procent at gå over til tabelfradrag, hvorved man kan tage progressionsskatten samtidig. Det mener jeg vil lette ordningen for arbejdsgiverne; hvis vi i et udvalg kan finde former, der gør den endnu lettere for arbejdsgiveren, samtidig med at vi beholder det egentlige kildeskatteprincip, så har jeg ikke noget imod det.

Der er kommet et nyt udtryk frem: frivillig kildeskat. Hvad det angår, at man kalder det kildeskat, kan jeg egentlig nøjes med at citere, hvad hr. Poul Møller sagde under behandlingen af udskrivningslovsforslaget den 30. marts i år — det står i Folketingstidende 1965-66, sp. 4577 —:

„Jeg vil gerne sige til statsministeren i al stilfærdighed“ — det er noget, han altid gør — „at vi ikke i vort forslag har talt om frivillig kildeskat; det er snarere modstanderne af forslaget, der har kaldt det det. Vi er nemlig modstandere af kildeskat ...“.

Ja men så har man altså taget alt det her om kildeskat væk fra talen om frivillig kildeskat.

Hvad angår frivilligheden, kan vi jo ikke opfinde et system, hvorefter det bliver frivilligt at betale skat. Det, man forstår ved det frivillige, er, at man én gang i sit liv får lov til at vælge: vil man prøve at gå over til samtidighedsskatten, eller vil man blive under vort nuværende system? Og så må man jo være klar over, at vælger man at gå over til en eller anden form for samtidighedsskat, fanger bordet, så skal vi simpelt hen til at

[Peter Nielsen.]

køre med to skattesystemer. Vi bliver nødt til at have forskellige skalaer; det er ganske klart, at skatteydere med stigende indkomster, der skal betale samtidighedsskat, må have en lempeligere skala end de skatteydere, der kan vente halvandet år. Men samtidig har vi haft diskussioner i det høje ting om, at vi skal forenkle administrationen. Hvad tror man vi ville hævne i, hvis vi begyndte med dette? Der er jo ikke noget andet land, der har prøvet sådan noget.

Man kan selvfølgelig indføre forudbetaling af skat, vi har jo prøvet den vej. Før i tiden var det således, at kun forfaldne, betalte skatter kunne fradrages i næste års indkomst, men så gik vi over til, at betalte skatter, selv om de ikke var forfaldne, kunne fradrages. Jeg sagde dengang, at vi havde såmænd ikke noget imod dette, men vi advarede skatteyderne og sagde, idet jeg kan huske, jeg citerede J. P. Jacobsen — han har ganske vist sagt det i en anden forbindelse —:

„det bødes der for i lange år, som kun var en stakket glæde.“

Jeg tror, at mange, der har benyttet sig af forudbetalingsadgangen, forstår, at bordet fanger, og nu er de nødt til at blive ved. Men vi kunne jo udvide denne ordning således, at man kunne fradrage skatter, der ikke er pålignet, men man ved ikke engang, hvor meget det drejer sig om. Man kan kalde det frivillig kildeskat, men hvad vil det betyde efterhånden, selv om man indfører valgfrihed? Det vil betyde, at de, der har penge, vil kunne mingelere på den ene eller anden måde, men de mennesker — og dem er der nu mange af her i Danmark — der må leve fra hånden i munden, vil komme til at betale gildet.

Hvorfor så også skabe et så ejendommeligt kunstprodukt? Var det ikke, fordi det var fra folketingets talerstol, ville jeg sige misfoster. Hvorfor dog lave et sådant kunstprodukt, når vi kan tage den helt enkle, reelle kildeskat, som man har i andre lande?

Vi skal nu i gang med forhandlingerne om en skattereform, og vi skal gå fordomsfrit ind til de forhandlinger; vi vil blot have et retfærdigt skattesystem, der ikke skal plage folk mere end højest nødvendigt, og vi kan ikke se anden vej, end at nu må vi forhandle på grundlag af regeringens kildeskattelovforslag. Det er den enkle, lige og retfærdige vej.

Man har ikke fra de øvrige partier nogen som helst form for alternativ. Det er som sagt teoretiske kunstprodukter, man kommer med. Vi kan forhandle om, hvordan vi teknisk skal gøre det, og vil man have tekniske ændringer til kildeskatteforslaget, all right, dem kan vi forhandle om, men forhandlingerne fra vor side kommer nu til at foregå udelukkende på grundlag af regeringens kildeskattelovforslag.

Føged: Det er nu tredje gang, regeringen fremsætter et forslag til kildeskat, og det er tredje gang, det kommer i en ændret form. De foregående udvalgsarbejder må således ikke have været helt omsonst, og forhåbentlig kan et fornyet udvalgsarbejde bringe os endnu nærmere til et fornyet skattesystem. De mange skattereformforslag, som er kommet fra de forskellige partier, vidner jo også om, at der er behov for ændringer; det erkender man i alle partier.

Vort nuværende system opfylder ikke de krav, som den enkelte skatteyder stiller til et skattesystem. Man lægger mærke til, at man fra regeringens og regeringsrepræsentanters side bruger forskellige hårde udtryk om vort nuværende skattesystem. Hr. Peter Nielsen brugte nu udtrykket „vort fortvivlende skattesystem“, og for få dage siden blev det udtalt heroppe fra talerstolen, også af en socialdemokrat, at det var et „idiotisk“ skattesystem. Jeg synes sådan set, at man slår sig selv en lille smule oven i hovedet, når man tager i betragtning, at det dog er socialdemokratiet, der har haft den politiske ledelse og regeringen siden 1953, og at man på visse tider har haft et ubetinget flertal, man kunne arbejde med. Derfor falder det tilbage på regeringen, at vi stadig har et sådant system.

Vort nuværende system opfylder altså ikke de krav, vi ønsker det skal opfylde. Vi ønsker, at det skal være enkelt, det skal være let overskueligt, og det skal indeholde sådanne regler, at den enkelte selv kan overse, hvilke skattemæssige krav han vil blive stillet over for. Og systemet skulle også helst — ja, det skal det — fremme investering og opsparing. Det skattereformforslag, som venstre har udarbejdet, opfylder disse krav. (*Finansministeren* [Henry Grünbaum]: Hvor er det?). Ja, den højtærede finansminister skal nok få det tilsendt ved lejlighed.

[Føged.]

Det foreliggende kildeskattforslag er mest en ændring af den måde, hvorpå skatten opkræves, og så er det en ændring, således at skatten fra at være skat på allerede konstateret indkomst bliver skat på løbende indkomst. Der er utvivlsomt i befolkningen et ønske om den størst mulige økonomiske tryghed, og derfor er der også et ønske om at betale skat i så nær tilknytning til indtjeningen som vel muligt. Så langt er vi enige med regeringen. Skat ved kilden er imidlertid efter forslaget også en skat, hvis administration flyttes fra den enkelte borger over på arbejdsgiveren. Man tilpligter én befolkningsgruppe at administrere en anden befolkningsgruppe. Jeg lagde med tilfredshed mærke til, at hr. Peter Nielsen sagde: hvis vi i udvalget kan gøre det lettere for arbejdsgiveren, så kan dette diskuteres. Jeg er sådan set ganske tilfreds med en sådan blødere toneføring end den, der har været indtil nu. Det er jo et af de ankepunkter, vi har hæftet os ved, at man pålægger én befolkningsgruppe at administrere en anden befolkningsgruppe.

Venstre finder, at en beskatning ud fra et samtidighedsprincip, som også hr. Peter Nielsen har omtalt gang på gang, bør indgå i drøftelserne i det kommende udvalgsarbejde. Vi kunne ønske, at der straks blev nedsat en hurtigt arbejdende kommission til at bearbejde netop dette samtidighedsproblem og under den forudsætning, at den enkelte skatteyder selv skulle administrere sin egen skat. Venstre finder, at regeringens kildeskattforslag indeholder så mange besværlige administrative regler, at man uvilkårligt vil reagere mod disse. I stedet for føler man sig fristet til at opstille krav om, at enten må vi have et andet system — og jeg siger igen, at de forskellige skatte-reformforslag, der er udarbejdet, har sådanne ændrede systemer; dette gælder også venstres — eller også må vi have helt andre rationelle ordninger, der er meget lettere at administrere, og som administreres af den enkelte. Endnu, må vi vel sige, har samtidighedsproblemet ikke været ordentligt og tilstrækkeligt belyst. Vi kunne i den forbindelse have ønsket, at regeringen med den samme nidkærhed, hvormed den har sat embedsmænd til at undersøge kilde-

skattespørgsmålet, også ville have givet sig til at undersøge netop dette samtidighedsproblem, som vi sådan set er meget mere lydhøre over for end det, der i øjeblikket foreligger.

Må jeg sige om regeringens kildeskattforslag, at der er jo ingen beregninger, ingerskalaer, der belyser de konsekvenser, forslaget vil få for den enkelte, og ingen opstilling, der viser folketinget, hvilket provenu man agter at udskrive på denne måde. Når jeg tænker på den debat, der er ført om venstres forslag, og hvilke beregninger man dér savnede, så må jeg sige, at vi med større berettigelse kan savne beregninger for det administrationsapparat, som regeringen er i besiddelse af, må jo netop være de folk, der er i stand til at udføre beregninger også på helt relevant baggrund ud fra, hvad man ved man skal bruge på de enkelte områder. Regeringen har netop i sidste uge præsenteret folketinget for et forslag om merværdibeskatning på 10 pct., og vi kender regeringens stilling til formueskat, vi kender regeringens stilling til ejendomsbeskatning, men nogen opstilling af provenuberegninger, herunder også om konsekvenserne af nye og højere fradrag — det være såvel almindelige lønmodtagerfradrag som standardfradrag — har vi endnu ikke set. Jeg håber, at finansministeren senere og forholdsvis tidligt i udvalgsarbejdet vil oplyse os om, hvilke beregninger der ligger til grund for forslaget, og hvilke procentsatser de forskellige indkomstgrupper vil blive præsenteret for, om der er stigninger for nogle og dermed forhåbentlig og formodentlig lettelser for andre. Når regeringen netop så konsekvent foreslår en merværdibeskatning på 10 pct., må man med ret stor sikkerhed kunne udarbejde skatteskalaer, der klart viser den enkelte skatteydere situation, og gøre det på et grundlag, der giver det provenu, som ministeren mener at have behov for.

Noget enkelt forslag er det foreliggende lovforslag ikke, selv om hr. Peter Nielsen sagde, det var et enkelt og reelt kildeskattforslag. Bemærkningerne fylder 166 spalter, og dertil kommer finansministerens fremsættelse, der er på 17 spalter. „Enkelheden“ kan måske også belyses af en anden optælling; der er 19 paragraffer, der alene handler om, hvordan dødsboer skal behand-

[Foged.]

les under kildeskat. Det er der vist ingen der vil kalde enkelt. Vi må håbe, at det kan laves betydelig enklere.

Må jeg i den forbindelse minde om, at hvis man indførte et andet skattesystem, hvor man i højere grad lagde beskatningen over på forbruget og derfor kunne fritage flere skatteydere for direkte statsskat, tror jeg, det hele kunne laves betydelig enklere.

Venstre vil som sagt gerne se på problemerne i forbindelse med samtidighedsskatten. Der er et udbredt ønske i befolkningen om at få skatteregnskabet i så nøje overensstemmelse med den øjeblikkelige situation som vel muligt, og for lønmodtagerne kan dette i vid udstrækning lade sig gøre, medens indkomsten for de frie erhvervs vedkommende kun kan opgøres på årsbasis.

Nu skal lønmodtagerne ikke deraf slutte, at de til enhver tid er fri for at administrere skat, at regeringen fritager dem for det. I alle de tilfælde, hvor de også er arbejdsgivere — og det er de på mange områder — vil de også komme til at administrere skat. Enhver borger, det være sig en lønmodtager eller en anden, der i sin private husholdning udbetaler mere end 20 kr. inden for en uge — det står i § 44 — er pligtig at tilbageholde skat, som han dermed skal administrere for sine medborgere. Et meget stort antal husmødre vil herefter blive arbejdsgivere, om vi kan bruge det udtryk, og skal ikke alene være ansvarlige for skattens indbetaling til skattekontoret, men skal også i henhold til § 84 ved hver udbetaling af løn give modtageren en skriftlig meddelelse om udbetalingens størrelse og om størrelsen af det indeholdte beløb. Venstre finder, at den administrationsbyrde, man på denne måde lægger på alle arbejdsgivere og på et utal af lønmodtagere, der lejlighedsvis bliver arbejdsgivere, er af en sådan art og tyngde, at spørgsmålet om samtidighedsskat administreret af den enkelte skatteyder nøje må overvejes.

I vore nabolande har kildeskatteordningerne afsløret, at der bliver en væsentlig øget administration både for det offentlige og for erhvervene, og der har været tusindvis af kontrolsager med politiets indblanding til følge, fordi særlig de mindre næringsdrivende ikke magtede at administrere ordningerne.

De borgere, der har en jævn indkomst, har ingen interesse i kildeskat. Deres skattebetaling ligger på samme niveau fra det ene år til det andet. Noget andet gør sig gældende for skatteydere med svingende indkomster. Sidste års skattechok på grund af indkomststigningerne skulle gerne være det sidste skattechok. Folketinget må allerede nu — og det skal være inden 1. januar — udarbejde nye regler for sådanne tilfælde. Fra venstres side er der tidligere peget på, at reguleringen kan ske ved, at man giver udvidet ret til forudbetaling af skat — det er i realiteten en samtidighedsskat. Hvis denne forudbetaling sættes i relation til merindtægten som en vis procentdel af denne — måske skal der også være andre regulatorer — og reguleringen også kan ske i januar måned, kunne såvel lønmodtagere som erhvervsdrivende opnå ensartede regler på dette område.

Når dette er sagt, vil jeg dog tilføje, at problemerne omkring de skatteydere, der har faldende indkomster, er af langt alvorligere karakter. Venstre ønsker indbygget ret til lempelse af skattebetaling, når sygdom og arbejdsløshed eller andre uforudsete forhold indtræffer.

Problemerne omkring kildeskatten er af en sådan størrelsesorden, at det må være rimeligt nøje at undersøge andre muligheder og at undersøge, om det ikke kunne gøres endnu mere rationelt for alle parter, endnu enklere og med ansvaret placeret på hver enkelt skatteyder.

I regeringens lovforslag foreslås lønmodtagerfradraget nu forhøjet helt op til 1.500 kr., og bortset fra forskellige såkaldte andre fradrag, såsom egne pensionsbidrag, underholdsbidrag, aftægts- og underholdsydelser og fradrag for underskud på fast ejendom, indføres der nu et standardfradrag, der for ikke-forsørgere er 1.200 kr. og for forsørgere 1.800 kr. årlig. Jeg kan ikke rigtig se den højere visdom i den sidste bestemmelse om standardfradrag — og så skal standardfradraget for øvrigt kun gælde for lønmodtagere, ikke for selvstændige erhvervsdrivende. Efter disse regler kan en lønmodtager uden i øvrigt at have særlige udgifter i forbindelse med erhvervsløst liv sin indtægt foretage et fradrag, der for enlige andrager 1.200 kr. og for ægtefæller 1.800 kr. Når det lægges til det faste løn-

[Foged.]

modtagerfradrag på 1.500 kr., er vi helt oppe på 3.300 kr. i årligt fradrag.

Finder finansministeren det virkelig rimeligt, at de, der har den lettest mulige adgang til deres arbejde og bor mest hensigtsmæssigt i forhold til deres arbejdsplads, de, der hverken har udgifter ved at komme til arbejdspladsen eller andre udgifter, skal have et fradrag på 3.000 kr. om året eller mere, medens nogle af deres medarbejdere på samme fabrik, stående måske på samme side af en maskine som de, men med store udgifter til transport og forskellige andre ting, der kan løbe på, kun skal have det samme nedslag? Jeg indrømmer, at det er rationelt; men det er ikke rimeligt, og det er ikke retfærdigt. De individuelle fradrag på disse områder dækker over en virkelig økonomisk præstation, og de må naturligvis foretages, men et fradrag for ikke afholdte udgifter og et fradrag, som kun omfatter visse befolkningsgrupper, vil utvivlsomt give misundelsens orm rig næring.

Venstre er tilhænger af et rimeligt lønmodtagerfradrag og tilhænger af, at nærmere bestemte, løvbundne, individuelle fradrag kan foretages. Der må i videst mulig udstrækning være ensartede og ligelige regler for de enkelte skatteydere.

I lovforslagets § 23 fastslås retten til fradrag for betalte skatter, uden at man i øvrigt får noget særlig klart indtryk af, at den såkaldte skattepligtige indkomst er ret meget andet end et fagudtryk, som fremover ingen særlig betydning har, og der er ikke fradragsret for formueskattens vedkommende. For en ordens skyld skal jeg kun tilføje, at venstre ønsker at bevare skattefradragsretten for såvel indkomst- som formueskattens vedkommende.

Vedrørende afsnit V, der omfatter kildeskatens særlige administration og funktion, skal jeg ikke gøre bemærkninger. Det kan der forhåbentlig blive rig lejlighed til i udvalget. På forhånd synes reglerne ikke umiddelbart indlysende. Det er mit indtryk, at vi skatteadministrationsmæssigt kommer fra asken i ilden.

Der blev i fjor behandlet et forslag om såkaldt frivillig kildeskat. Vi har endnu ikke modtaget en betænkning fra det dengang nedsatte udvalg. Det er faktisk en mangel. Det er ikke let på nuværende tids-

punkt at behandle et forslag om tvungen kildeskat, når vi så længe har ventet på en betænkning om den frivillige kildeskat. Jeg håber, vi forholdsvis snart må få den på bordet. Vor betragtning er den, at en samtidighedsskat, der omfatter alle skatteydere og administreres af den enkelte, er det, vi bør nå frem til, og vi kan godt sige, at vi er usikre over for et skattesystem, der har to forskellige kildeskattesystemer, et tvungent og et frivilligt. Så vidt muligt må borgerne leve under de samme indkomstskatteforhold.

Da vi her i folketinget sidste fredag havde kontrolloven til behandling, forstod jeg på finansministeren, at min frygt for kontrollovens muligheder over for den enkelte skatteyder var ubegrundet. Finansministeren ønskede ikke adgang til den almindelige skatteydere bolig. Må jeg spørge ganske direkte: hvad mener den højtærede finansminister så med § 86 i det foreliggende forslag? Må jeg citere paragraffen i dens fulde udstrækning? Der står sådan:

„Skattemyndighederne fører kontrol med, at de indeholdelsespligtige overholder de pligter, der påhviler dem efter denne lov. Skattemyndighederne kan hos de indeholdelsespligtige“ — det er for øvrigt et forfærdeligt ord, kunne ministeren ikke finde et bedre? — „uanset om disse fører egentligt regnskab eller ej, foretage eftersyn af alt regnskabsmateriale og herunder kræve fremlagt skattekort og andre dokumenter af betydning for kontrollen. Enhver indeholdelsespligtig, der fører regnskab, skal, hvad enten han ifølge lovgivningen er regnskabspligtig eller ej, på begæring af skattemyndighederne indsende sit regnskabsmateriale med bilag.

Stk. 2. Adgangen til eftersyn, fremlæggelsen af dokumenter og indsendelsen af regnskabsmateriale med bilag kan gennemføres ved daglige bøger, der fastsættes af finansministeren eller den, han bemyndiger dertil.

Stk. 3. Skattemyndighederne kan hos modtagerne af A-indkomst indhente oplysninger til brug ved kontrollen med indeholdelserne.“

Vi kan gå videre og se, hvad der står i bemærkningerne til § 86. Jeg vil gerne fortsætte med citaterne for over for finans-

[Føged.]

ministeren at fastslå, hvilke regler det er, finansministeren præsenterer os for. Der står i bemærkningerne til § 86:

„Den foreslåede regel er i modsætning til reglerne i kontrolloven ikke begrænset til erhvervsdrivende, men omfatter alle indeholdelsespligtige, og reglen i stk. 1, 2. pkt., går også videre end kontrolloven i den henseende, at adgangen til eftersyn af regnskabsmateriale m. v. ikke er betinget af, at den indeholdelsespligtige fører regnskab; selv om han ikke fører regnskab, kan myndighederne således efter forslaget foretage eftersyn af eventuelt foreliggende regnskabsmateriale samt kræve skattekort o. s. v. fremlagt.“

Så mange var ordene om, hvad finansministeren efter dette lovforslag kan kræve. Det kan godt være, at finansministeren i fredags mente, at de ændringer i den gældende kontrollov, som vi diskuterede, ikke gik så vidt; men her har vi dog nu finansministerens ord om, hvor vidt han ønsker at gå. I den forbindelse må hver enkelt borger jo være klar over, at vi alle kan komme ind under disse regler; det drejer sig ikke om erhvervsdrivende, ikke om erhvervsdrivende med regnskab, men om alle borgere.

Vi kan så gå over til at se på, hvad der står om, hvem der kommer ind under loven. I § 44 står der jo, at alle borgere kan komme ind under loven. Enhver borger, der udbetaler beløb på mere end 20 kr. til et medlemme inden for en uge, er inde under disse regler. Hvis jeg går videre, kan jeg i sidste afsnit af bemærkningerne til § 44 se, hvor hårdt ministeren går frem med disse regler.

„Det vil for praktiseringen af bestemmelsen i § 44, stk. 2, være uden betydning, hvorledes lønudbetalingen foregår, altså om aflønningen sker månedsvis, ugevis, for en enkelt dag, som et akkordbeløb eller på anden måde; det afgørende er alene, om indtægten vedrørende arbejdet for en sammenhængende periode på 7 dage overstiger 20 kr. eller ej.“

Når jeg har taget det så grundigt med — men jeg pointerer, at det kun er et citat af, hvad finansministeren enten har indarbejdet i lovforslaget eller i bemærkningerne — så er det for nøje at gøre op, om vi her ikke går så vidt i vore kontrolbeføjelser, at vi efter den almindelige opfattelse går videre end nødvendigt og også videre, end der, som jeg dengang sagde, hjemles ret til i grundloven, fordi der til eftersyn på stedet kræves særlige beføjelser. Ligesom under debatten om kontrolloven anmoder jeg finansministeren om tydeligt at tilkendegive, at det ikke drejer sig om sådanne udvidede rettigheder, at det ikke drejer sig om eftersyn, der kan gennemtvinges ved daglige bøder — hvis altså den opfattelse, som blev fremført sidste fredag, skal være gældende.

Lad mig til sidst fastslå, at kildeskat ikke indeholder nogen form for skattelettelse, tværtimod; den vil under stigende indkomster pr. straks tage sin part. Den vil for lønmodtagerne være konjunkturregulerende, for erhvervsdrivende vil den ikke indeholde nogen væsentlig ændring for deres eget vedkommende, men den vil pålægge alle virksomheder, hvortil der er knyttet medhjælp, et omfattende administrationsapparat; og alle lønmodtagere, der selv beskæftiger midlertidig hjælp, herunder privat hushjælp, skal påtage sig administrationen af andres skat.

Venstre kan som allerede sagt tiltræde, at der omgående iværksættes et udvalgsarbejde eller kommissionsarbejde til belysning af forholdene omkring samtidighedsstat med det formål i videst mulig udstrækning at knytte indkomsttidspunkt og skattebetaling så nær til hinanden som muligt, men også således, at det stadig er den enkelte skatteyder, der er ansvarlig for betaling af egen skat. Under den forudsætning deltager vi gerne i et udvalgsarbejde, der belyser alle de her nævnte problemer, inden en endelig beslutning tages.

Ninn-Hansen: De regeringsudtalelser, der er fremsat inden fremsættelsen af dette

[Niin-Hansen.]

trede lovforslag om kildeskat, har jeg forstået på den måde, at vi ikke kan forvente nogen fjerde udgave fra regeringens side. Jeg har forstået, at regeringen siger, at nu indledes forhandlingerne i dette folketingsår, og at det er i dette folketingsår, det skal afgøres, om vi skal have en skattereform. Hvis man ikke når til noget positivt resultat, sådan har jeg forstået regeringen, skal man ikke regne med, at regeringen vil fortsætte med sine oplæg, men spørge om vælgernes mening. Hvis ikke denne forståelse er rigtig, vil jeg gerne korrigeres.

Regeringen har endvidere tydeligt tilkendegivet, at den sætter løsningen af kildeskattespørgsmålet i spidsen. Det tager vi til efterretning med den tilføjelse, at det konservative folkeparti også gerne ser problemet løst, således at der opnås en adgang til at betale skatten, samtidig med at indkomsten erhverves.

Vi kan også give tilslutning til den opfattelse, at der har været talt så længe om en skattereform, at der nu må handles. Det er jo rigtigt, som det er blevet anført af hr. Peter Nielsen, at der er særdeles meget umoderne og antikveret i vor nuværende skattelovgivning, og at det hæmmer den udvikling, vi kan ønske på mange områder inden for vort samfund, hvis vi skal fortsætte med et sådant skattesystem. Vi ønsker derfor i mit parti at deltage i en forhandling med henblik på nu omsider at få en reform. Mit partis ordfører i merværdiafgiftsudvalget, hr. Knud Thomsen, kunne da også ved første behandling af dette lovforslag udtale mit partis positive ønske om at medvirke til en omlægning af skatterne gennem en ordning, der hviler på en 10 pct.s merværdiafgift. På samme måde kan jeg i dag som ordfører for mit parti i spørgsmålet om samtidighedsskat sige, at vi gerne vil medvirke til, at vi får en ordning, så alle borgere kan få mulighed for at betale skatten, samtidig med at de erhverver indkomsten.

Vi har som indledning til denne forhandling fået et oplæg, der er ændret på nogle punkter, men i det store og hele hviler på de principper, som også de tidligere lovforslag hvilede på. Vi har ved den tidligere behandling af kildeskattespørgsmålet rettet en række indvendinger herimod. Jeg skal

ikke gentage disse indvendinger af principiel art, der er knyttet til, at regeringen foreslår en tvungen ordning og en ordning, der skal administreres af arbejdsgiverne. Man kender indvendingerne, og når vi ikke gentager dem, er det, fordi vi finder det overflødig, og også fordi der vel heller ikke er megen rimelighed i her ved optakten til forhandlingerne at gentage den diskussion.

Vi har ønsket fra vor side at fremlægge andre synspunkter og andre muligheder med henblik på at få en skattereform. Vi har for 1 år siden fremlagt tanken, jeg vil sige forslaget om den frivillige kildeskat både som et tilbud og som alternativ til det forslag, der var fremsat af regeringen.

Det var et tilbud i en situation, hvor det så ud til, at skatteforhandlingerne kunne stoppe, således som placeringen var omkring kildeskatten, hvor der jo ikke var tilslutning i det høje ting til regeringsforslaget, og hvor det endvidere var således, at regeringen mere og mere lagde vægt på at få løst denne sag og vi andre også så, det var ønskeligt. Det var et alternativ, fordi vi igennem vedtagelsen af en frivillig ordning vil kunne opnå alt det, som finansministeren med rette har fremhævet i sin fremsættelsestale vedrørende dette lovforslag man skal opnå igennem en kildeskatteordning, men således at det kan ske uden de ulemper, som vi mener er knyttet til regeringsforslaget.

Ja, når man nu bruger betegnelsen frivillig kildeskat, burde jeg egentlig have begyndt med at sige, at hr. Peter Nielsen jo har spillet en stor rolle i forbindelse med denne betegnelse, for han har simpelt hen været gudmor. Vi har ikke betegnet vort forslag som frivillig kildeskat, men da det kom til debat her for et år siden — jeg har set efter i forhandlingerne — brugte hr. Peter Nielsen som den første udtrykket, og det skal han da æres for, for jeg synes egentlig, at det passer ganske godt. Det er en frivillig ordning, som alle, der ønsker det, kan tiltræde. Om man betragter det som kildeskat, afhænger jo noget af definitionen. I almindelighed opfatter man kildeskat som en opkrævningsmetode, der går ud på, at man får lejlighed til at betale skatten med det samme. Det er i hvert fald den definition, gallupinstituttet anvender, når det spørger om det — hvis man vil have henvisning til et sted, og vi har jo i hvert fald

[Ninn-Hansen.]

set andre henviser til gallups tal. Skat ved kilden bliver det ikke, når man som vi ønsker at anvende pengeinstitutterne på den måde, at lønmodtagerens gage indbetales på en konto og man fra det sted, hvor lønnen erlægges, også indbetaler skatten. Jeg synes derfor i og for sig, at betegnelsen er ganske god, men hvorfor dog bruge tiden på definitioner? Betegnelsen er jo nu engang slået fast i debatten, og vi må så tage med, at man kalder den ene ordning for den tvungne kildeskat og den anden for den frivillige kildeskat, og så skal vi vel ikke gå rundt og lave om på betegnelserne.

Jeg har også forstået, at statsministeren har et og andet at indvende imod vort forslag, men statsministeren har jo så mange opgaver, og jeg har ikke taget de ting, han har sagt om det, særlig alvorligt; det var vel noget statsministeren som formand for et stort parti havde brug for i en særlig situation. Jeg går da også ud fra, at jeg ikke behøver at komme ind på statsministerens bemærkninger; det er vel finansministeren, disse forhandlinger skal føres med; det regner vi med. Jeg regner i hvert fald ikke med, at statsministeren har tanke om at udnævne en særlig kildeskatminister. Vi regner altså med, at forhandlingerne skal føres med finansministeren, og jeg synes egentlig, at finansministeren har taget fornuftigt på denne sag.

Finansministeren har sagt om spørgsmålet frivillig kildeskat: lad os se, hvad kommissionen kommer med; inden den tid kan vi ikke tage stilling til det. Ja, det er så sandt, som det er sagt, og det er jo også det eneste, man kan sige. Hr. Baunsgaard har ved en tidligere lejlighed brugt udtrykket, at anstændigvis kan man ikke tage stilling til spørgsmålet om frivillig kildeskat, inden det udvalg, som folketinget har nedsat, har behandlet sagen og afgivet betænkning. Derfor skal vi vel alle vente og se. Vi kunne have ønsket, at betænkningen havde foreligget i dag, men man skal jo da også give en kommission rimelige arbejdsvilkår, det er det, finansministeren har villet give udvalget, og nu afventer vi med interesse denne betænkning.

Vi har jo under de forhandlinger, der har været ved mange lejligheder, besvaret

spørgsmål i forbindelse med den frivillige kildeskats praktisering. Vi håber, at man kan klare det med én skatteskala. Vi har peget på, at det selvfølgelig ikke skal være en ordning, der kan give lejlighed til spekulation, og derfor må det normalt være sådan, at den, der vælger frivillig kildeskat, også bliver under ordningen. Vi har også på andre måder udtalt os om praktiseringen, men jeg vil gerne tilføje, at vi ønsker ikke på dette tidspunkt at lægge os fast på, hvilken måde denne ordning skal praktiseres på. Vi tror, den kan praktiseres ad forskellige veje, og vi vil simpelt hen vælge den bedste, det teknisk bedste, når vi i folketingsudvalget får set det forslag, der kommer fra det særlige udvalg, der behandler sagen. På forhånd vil vi hverken afvise den ene eller den anden fremgangsmåde, hvad enten det skulle være en skattekortordning eller en erklæringsordning, men jeg tror, at vi i fællesskab og med den velvilje, finansministeren viser sagen, kan komme frem til en fornuftig ordning.

I mellemtiden synes jeg det kunne være passende, hvis vi kunne få alle oplysninger om den fremgangsmåde, regeringen ønsker at vælge, hvad angår dens forslag. Lad os få at vide, hvordan skalaerne skal være. Jeg betragter det som et betydeligt fremskridt for den saglige diskussion — det er vel den, vi skal frem til nu — at finansministeren har peget på, at den samlede beskatning ikke bliver mindre, fordi vi får kildeskat. Vi skal så drøfte opkrævningsmetoden; men det ville dog være bedre, om vi nu fik de skatteskalaer, der skal være knyttet til regeringsforslaget, til drøftelse. Vi skal vel også med henblik på indenrigsministerens lovforslag have nogle nærmere oplysninger om, hvordan kommunerne ser på det. Kunne det ikke have interesse at få de kommunale organisationers syn på regeringsforslaget?

Med hensyn til administrationen synes jeg ikke, det er helt tilfredsstillende for den befolkning, vi skal oplyse om denne sag, hvis den kun ved det ene, at det vil vare 2 år at tilrettelægge administrationen. Skal vi ikke have nærmere oplysninger, som kan gives videre til befolkningen, om, hvordan regeringsforslaget skal administreres, således som vi i forbindelse med den frivillige

[Ninn-Hansen.]

kildeskat og tanken om at inddrage pengeinstitutterne i dette forsøger at fortælle mere om denne administration?

Det er også ønskeligt, at der gives nærmere oplysninger til landets mange virksomhedsledere og til dem, der skal underkastes deres administration under en tvungen ordening, om, hvordan den egentlig kommer til at fungere. Jeg synes, der er tvivl på nogle områder: skal arbejdsgiveren holde penge tilbage og holde dem adskilt, således at de derefter kan indbetales til skattevæsenet? Hvis han ikke holder dem adskilt fra sine egne, betyder det så, at han kan risikere at blive tiltalt for underslæb? Den slags ting skal der gives meddelelse om på forhånd, så folk ved, hvordan de skal administrere ordningen, hvis man vil påtvinge dem en administration, hvad vi altså ikke håber.

Når vi får problemerne lagt frem fra begge sider — og vi har jo ydet vort bidrag til det ved at lade vort forslag gå til behandling i et meget sagkyndigt udvalg — får vi også en lejlighed til at vurdere dem. Vi kan så tage befolkningen med på råd i det omfang, vi kan komme til det, og vurdere, hvad der vil være den mest praktiske og bedste løsning, vi kan komme frem til. Vi vil — det har vi tydeligt tilkendegivet — under de udvalgsforhandlinger, der finder sted, søge at opnå tilslutning til vore tanker om en frivillig ordening; vi vil på ethvert tidspunkt både i udvalget og her i tinget søge at få tilslutning til at gennemføre ordningen, og ved de andre lejligheder, hvor partierne her i tinget drøfter skattespørgsmål — jeg har forstået, at der snart bliver en sådan lejlighed — vil vi selvfølgelig arbejde for, at de tanker, vi har fremsat om en i egentligste forstand liberal løsning, vinder tilslutning.

Så glæder vi os over, at der ét problem, vi ikke længere behøver at drøfte: efter at finansministeren med tilslutning af socialdemokratiet har fremsat dette lovforslag, kan vi jo konstatere, at 4 partier, 154 folketingsmedlemmer, står bag en ordening, hvorved skattefradragsretten bevares. Vi har hele tiden lagt vægt på, at skattefradragsretten bliver bestående i forbindelse med den reform, vi skal have. Vi synes også, at finansministeren har været med til at bestyrke opfattelsen af, at fradragsretten

skal bevares, igennem de ændringer, han har foretaget i lovforslaget, og sin udtalelse om, at man ikke alene bevarer fradragsretten på grund af det ønske — jeg tror, det var det udtryk, der blev anvendt — der er om det i befolkningen, men også gør det af saglige grunde.

Det er jo nemlig rigtigt at vi kan give skattefradragsretten en yderligere og endnu bedre funktion derved, at den kommer til at virke progressionsdæmpende i forbindelse med den ligevægtsbeskatning, der foreslås. Under en frivillig ordening, hvor man bevarer skattefradragsretten i dens nuværende form for de skatteydere, der ikke går ind under kildebeskatningen, vil man også kunne forbedre den for dem ved at give mulighed for større forudbetaling af skatter. Også i det tilfælde vil fradragsretten få en progressionsdæmpende virkning.

Efter den måde, hvorpå dette spørgsmål er behandlet af finansministeren, og med det forslag, han har fremsat vedrørende fradragsretten, synes jeg, vi har fået et oplæg fra regeringen, der bevirker, at det konservative folkeparti ikke alene har større tiltro til, at denne sag kan løses, men også til, at vi omsider kan få den skattereform, man trænger til her i landet.

Baunsgaard: Det lovforslag om indførelse af kildeskat, eller skal vi sige de to lovforslag, som vi behandler her i dag, skal jo — sådan er det med al ønskelig tydelighed blevet gjort klart fra regeringens side — betragtes som regeringens hovedbidrag til en skattereform. Jeg vil gerne med det samme sige, at det radikale venstre til trods for den megen vægt, man fra regeringens side lægger på at få dette til at fremtræde som det egentlige i en skattereform, ikke er i stand til at anerkende, at kildeskatten i sig selv er en skattereform. Kildeskatten er et led i en reform, det er en detalje i en reform, om man vil — jeg vil dog gerne sige: en ikke uvæsentlig detalje — men en reform i sig selv er det ikke, og det, der jo er mest behov for, er at få en egentlig skattereform.

Jeg tror imidlertid, at man skal gøre sig klart, at der, hvad enten man taler kildeskat eller ikke, er nogle hovedformål, man ikke må tabe af sigte, hvis der skal være oprigtigt indhold i al vor megen tale om en skattereform. En skattereform, der ikke ændrer af-

[Baunsgaard.]
 gørende ved de urimeligheder, som det nuværende skattesystem indeholder, vil ikke med rette kunne betegnes som en reform. Derfor må hovedformålet være at få ændret ved det eksisterende skattesystem på en sådan måde, at nogle af de mange urimeligheder, som det nuværende system efterhånden er kommet til at indeholde, kan blive afskaffet; og hvis man vælger at afskaffe dem igennem en sådan forenkling, at skattesystemet bliver mere overskueligt, skatteberegningen enklere og skattefordelingen rimeligere, så når man det tidspunkt, hvor det er muligt at tage stilling til, om en kildeskat eller en anden form for samtidighedsskat er at foretrække.

Der er hovedformål, man ikke må tabe af sigte, og efter det radikale venstres opfattelse er der i særlig grad tre formål, som vi ikke bør tabe af sigte i den skattereforholdsdiskussion, vi har løbende, som vi må ofre den største opmærksomhed, og som må danne udgangspunktet for arbejdet i det kommende folketingsudvalg.

For det første har vi jo i virkeligheden et skattesystem, der for hvert år, der går uden ændringer i systemet, kommer til at vende den tunge ende en lille smule mere nedad. Vi har på et eller andet tidspunkt besluttet at fastsætte i ganske bestemte beløb en skattefri bundgrænse. Hvad man tjener under dette beløb, er skattefrit. Hvad man tjener derover, skal udsættes for beskatning. For nogle år siden blev vi enige om, at denne skattefri bundgrænse skulle være 7.000 kr. for forsørgere. Det kræver ikke megen argumentation at gøre det begribeligt, at 7.000 kr. i dag ikke er, hvad det var for nogle år siden. For hvert år, man fastholder dette bestemte beløb, bliver vort skattesystem i virkeligheden et system, der vender den tunge ende en lille smule mere nedad, fordi beløbet bliver mindre værd. På nøjagtig samme måde er de forskellige grænser, hvor den stigende skatteprocent kommer til at virke, fastsat i ganske bestemte beløb. Vi har den såkaldte proportional-skattegrænse på 22.000 kr. Ja men 22.000 kr. er ikke, hvad det var for nogle år siden, og derfor er denne grænse — og det er jo ikke mindst det, der har givet anledning til den store utilfredshed med det nuværende system —

faktisk mindre værd. Derfor er det nødvendigt at finde frem til et system, hvor prisudviklingen ikke automatisk udhuler de begrænsninger, man har tilsigtet, da man fastlagde sit skattesystem.

Den anden meget iøjnefaldende svaghed ved det nuværende system er de meget store spring i skatteprocenterne, de spring, som er skyld i, at enhver indtægtsfremgang udsættes for en urimelig hård førstegangsbeskatning.

Det tredje forhold, som også i stigende grad er blevet urimeligt i sine virkninger, er de mange individuelle fradrag i vor skattelovgivning. Det er indlysende, at jo højere en procent man beskattes med, jo større er fordelene af et fradrag. I det nuværende system bevirker det, at mange af de fradrag, vi har givet med en social begrundelse, også kommer til at give langt større fordel til højere indtægter end til mindre indtægter, og så er i hvert fald den sociale begrundelse væk.

Jeg må måske som eksempel, der kan illustrere, hvor nødvendigt det er at se på disse forhold, nævne to problemer, som ikke løses ved det af regeringen fremsatte kildeskatteforslag. Vi har et — og det vil næppe nogen bestride — socialt betonet fradrag derved, at man har lov til at trække det kontingent, man betaler til sygekassen, fra i sin indkomstopgørelse. Jeg tror, alle vil være enige med mig i, at begrundelsen for, at dette er blevet indført som et fradrag, var, at man forlangte af alle her i landet — rige som fattige — at de skulle være medlem af en sygekasse. For at sikre nogenlunde rimelig økonomisk forudsætning herfor over for mindre indkomster gav man folk adgang til at trække kontingentet fra; folk blev altså ikke beskattet af det beløb. Men hvordan virker det i dag?

Jo, det virker sådan, at alle indkomster, der ligger under den såkaldte proportional-skattegrænse, ud fra en gennemsnitsberegning ved at trække sygekassekontingentet fra vil kunne opnå en fordel på et sted mellem 60 og 70 kr. om året i mindre skat, medens de store indkomster — dem, der rammes af de høje marginals-katteprocenter — vil kunne opnå en fordel på et sted mellem 250 og 300 kr., alt efter hvordan deres indkomst udvikler sig fra år til år.

[Bauusgaard.]

I virkeligheden er der jo tale om, at vi igennem skattelovgivningen har ønsket at give et tilskud til betalingen af sygekassekontingentet, men hvad er det, vi gør? Til alle små indkomster siger vi: I skal være medlem af sygekassen; I får 70 kr. i tilskud. Til alle dem med de store indtægter, for hvem det at betale kontingentet ikke er noget problem, siger man: I får til gengæld 250-300 kr. i tilskud til at betale det. Den slags urimeligheder må væk, hvis vi med rette skal tale om en reform.

Vi er også nået frem til det, vi kalder de skattebegunstigede opsparinger. Hvordan virker de? Jo, til dem, for hvem det virkelige er en præstation at spare de 2.500 kr. op om året, som vi har givet adgang til at man skattefrit kan binde i bank eller sparekasse, siger man: hvis I binder det beløb, kan I få en 400-500 kr. i skattelettelse, medens de meget høje indtægter, for hvem det så sandt ikke er nogen præstation at spare 2.500 kr. op, får 1.500 kr. i skattelettelse. Den slags er ikke rimeligt.

Derfor er løsningen ikke, som regeringen gør det i sit kildeskatteforslag, at standardisere alle disse fradrag og finde frem til et betydeligt fradrag, som man så tildeler alle, for hvad kommer det til at betyde? Det kommer stadig til at betyde det samme, at jo højere indtægten er, jo større er fordel af alle disse også socialt betonedede fradrag som sygekassefradraget og andre, medens de små indtægter har langt mindre fordel af dem. Løsningen må være at opheve alle de fradrag, som almindelige indkomster ingen fordel har af. Det er vel endda et spørgsmål, om alle almindelige indkomster i dag ikke faktisk har under-skud ved at måtte trække sygekassekontingentet fra, for når de store indtægter har så meget større fordel af det, bliver den samlede skat og dermed den procent, der skal pålignes, så meget større. Jeg er tilbøjelig til at tro, at en beregning ville vise, at alle almindelige indkomster ville have fordel af, at vi generelt ophævede sygekassefradraget. Vil man endelig bevare denne slags fradrag, vil man eksempelvis endelig bevare adgangen til at give skattelettelse for opsparing, bør det i hvert fald ikke gives som et fradrag, men som et nedslag i skatten med lige stort beløb til alle; så

ville der i hvert fald være en vis rimelighed i at opretholde fradraget.

Det er den forenkling, man nødvendigvis må frem til, hvis man virkelig med rette skal kunne tale om en reform. Derfor mener jeg ikke, at regeringen endnu — selv om jeg meget villigt skal erkende, at det lovforslag om kildeskat, vi møder i dag, er en absolut forbedring i forhold til det, vi mødte sidste år — til bunds har foretaget den forenkling, som er selve forudsætningen for, at vi med rimelighed kan nå frem til det led i udviklingen frem imod en skattereform, hvor vi taler om at indføre samtidighed mellem skattebetalingen og indtægten. Det må være hovedopgaven at forenkle dette skattesystem så meget, at vi uden administrativt besvær af urimelige dimensioner kan indføre den i sig selv ønskelige ændring, at skatteyderne betaler deres skat, samtidig med at de har deres indtjening.

I sin fremsættelsestale siger finansministeren selv, at han ikke skønner, at dette forslag er blevet så enkelt, som det kunne være blevet. Ministeren siger, at uden denne særlige danske skattefradragsregel ville en kildeskat rent teknisk være enklere. Deri har ministeren ubestrideligt ret. Det spørgsmål, vi andre må stille, er da: hvorfor gør man ikke dette? For regeringen vil jo være enig med os andre i, at jo enklere systemet er, jo bedre er også mulighederne for at lave et rigtigt kildeskattesystem. Når man så siger, at hvis vi ophævede skattefradragsreglen, blev det enklere, altså bedre, hvorfor gør man det så ikke? Sådan som man har udformet skattefradragsreglen i dette lovforslag, indebærer den ikke mere for nogen de økonomiske fordele, man tidligere kunne antage at skattefradragsreglen havde i hvert fald for de store indtægter, men den er stadig med til også efter finansministerens egen opfattelse at gøre forslaget mere indviklet, end det har nødig at være. Ja men hvorfor så ikke gå til biddet og få gjort det så godt som muligt? Hvis man virkelig gør dette og laver dette forenklede skattesystem, har vi mulighed for på rimelig måde at vurdere, hvilken form for samtidighed mellem indtjening og skattebetaling der alle forhold taget i betragtning er ønskelig.

Også for det radikale venstre er en samtidighed mellem indtjening og skattebetaling ønskelig. Vi tror simpelt hen ikke, at det i

[Bausgaard.]

det moderne samfund, som vi lever i nu, er rimeligt eller hensigtsmæssigt, hverken for det offentlige eller for den enkelte skatteyder, at skatten først opkræves fra halvandet til to år efter indkomstens erhvervelse. Det er utilfredsstillende for samfundet, og det er utilfredsstillende for den enkelte skatteyder.

Skal man have en samtidighed, må vi være ubetinget enige med finansministeren i, at så bør den omfatte alle skatteydere, ikke blot lønmodtagere, og igen må jeg sige, at vi alle ved, at vi kan komme samtidigheden ganske nær for lønmodtagerne, mens det kan være sværere at komme lige så tæt på for andre indtægter, fordi disse ikke ligger så fast som lønmodtagernes. Men igen: jo enklere systemet er, jo større er muligheden for at nærme sig samtidighed, og derfor skal vi også af den grund have et så forenklet system som muligt.

Finansministeren fremstiller det næsten som noget ønskeligt for lønmodtagerne, at hovedparten af dem, hvis de ønsker det, kan lade være med at indgive en selvangivelse. Jeg vil advare alle lønmodtagere mod at tage imod det tilbud. Man kan være sikker på, at er der nogen her i landet, der er interesseret i, at vi opretholder princippet om en årlig selvangivelse, er det lønmodtagerne. Om ikke andet så af kontrolmæssige grunde må vi bede om at få bevaret det system, hvorefter hver skatteyder én gang om året via en selvangivelse kommer til at indlevere sit skatteregnskab til kontrol. At blive fri for det er ikke et tilbud at give til dem, der i hvert fald er sikker på, at skatten for deres vedkommende altid rammer den fulde indkomst. Jeg tror, vi skulle ændre signal i denne præsentation af samtidighedsskatten og i stedet for sige: nej, vi ønsker at opretholde selvangivelsen, fordi det for alle lønmodtagere vil være en fordel, at den opretholdes for alle skatteydere.

Se, finder man frem til et forenklet system, så man på en rimelig måde kan nå til en a conto-betaling af skatten, som det jo altid vil blive, når der er tale om samtidighed, så kan vi vælge, om det skal være en tvungen kildeskatteordning, som regeringen ønsker det, altså en kildeskatteordning med opkrævningspligt for arbejdsgiverne, eller det skal være — stadig med

bevarelse af samtidigheden — en ordning, hvorefter man betaler skat af den indkomst, man har i år, med en indbetaling, den enkelte skatteyder selv skal foretage. Alt andet lige tror jeg, at alle, også regeringen, ville foretrække det sidste. Når man kan få en diskussion om det, er det jo, fordi man ikke føler sig sikker på, at alt andet vil være lige, og jeg tør heller ikke sige, om alt andet vil være lige. Men hvis alt andet er lige, må man foretrække, at det er den enkelte skatteyder, der indbetaler skatten. Hvis man imidlertid ved en vurdering efter gennemførelsen af et meget forenklet skattesystem kommer til det resultat, at man er bedst tjent med en kildeskatteordning, er det i hvert fald ganske klart, at vi alle må have en interesse i, at det administrative besvær, man lægger på erhvervslivet, bliver så beskedent som muligt.

I forvejen har vi jo været ganske voldsomme i vore krav om administrative byrder til erhvervslivet. Jeg har set — ganske vist i annonceform, men derfor kan det jo godt være rigtigt — at regeringen nu mener, vi allerede i indeværende samling skal tage stilling til en alle omfattende tillægspensionsordning. Jeg tror, arbejdsministeren i fællesskab med finansministeren nu alligevel skulle komme til den erkendelse, inden toget er løbet af sporet én gang til, at hvis vi indfører en alle omfattende tillægspensionsordning, hvad det radikale venstre jo har meddelt vi gerne vil være med til, så er grundlaget borte for den særlige ordning og den særlige administration, vi oprettede for ATP; så er der ingen fornuftig mening i længere at opretholde denne særlige, også arbejdskraftkrævende administration. Den har vi i forvejen lagt på arbejdsgiverne. Vi har en sygelønsordning, der også ligger på arbejdsgiverne, og vi har en lovpligtig ulykkesforsikring. Se, hvis man nu kommer til det resultat, at de også skal have en kildeskatopkrævning, bør vi alligevel sige: nu er det os herinde, der påtager os det besvær at få alt dette til at blive én postering, og så må det blive den offentlige administration, der fordeler de forskellige opgaver; så meget hensyn skylder vi i hvert fald erhvervslivet. Og det vil være nødvendigt at gøre det, hvis man skulle komme til det resultat, at vi skal have en egentlig kildeskatteordning.

[Baunsgaard]

Tilbage bliver dog, at ligegyldigt hvilken ordning man vælger, vil man aldrig uden en tilbundsående forenkling kunne få nogen fornuftig samtidighedsskatteordning. Og det vil også, selv om jeg er ganske klar over, at de tanker har man endnu ikke gjort sig fra konservativ side, komme til at gælde for det, man nu så gladeligt accepterer bliver betegnet som frivillig kildeskat. Jeg lagde mærke til, at det ærede medlem hr. Ninn-Hansen mente, det var det ærede medlem hr. Peter Nielsen, der havde været gudmoder til denne i sig selv totalt misvisende titel: frivillig kildeskat. Det kan godt være, det er hr. Peter Nielsen; jeg ved det ikke. Men hvis det er ham, så synes jeg alligevel det konservative folkeparti af hensyn til sit eget renommé skulle sige: nej, en så falsk etikette vil vi ikke sætte på vor vare, vi vil ikke, for det er for falsk. Det har selvfølgelig intet med kildeskat at gøre, intet, overhovedet intet. Det har noget at gøre med at give befolkningen et tilbud om at kunne betale sin skat nogenlunde samtidig med, at pengene tjenes, men det har ikke noget med kildeskat at gøre.

Men se, hvis man nu går ind på tanken om at skulle give frit valg for befolkningen, om man vil betale sin skat af dette års indtægt eller af forrige års indtægt, så tør jeg uden at have afventet udvalgsbetænkningen allerede nu sige, at et sådant system ud fra mange økonomiske betragtninger må anses for meget, meget farligt. Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, at man skulle kunne acceptere det som forsvarligt, at én del af befolkningen beskattes af den indtægt, de har i år, medens andre kan vælge at blive beskattet af den, de havde for et år siden.

Må jeg så endelig føje til, at jeg er meget usikker over for, hvad det egentlig er, man fra konservativ side vil med sit forslag. Man siger, man vil bevare skattefradragsreglen; og jeg forstod på det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, at det var noget altafgørende. Ja men hvis man nu giver befolkningen valgmulighed og bevarer skattefradragsreglen, så skal man nu være ganske overordentlig dygtig for at undgå, at ikke nogen finder ud af, at hermed er der åbnet en ventil for via denne opdeling af skattesystemet at kunne udjævne sin indkomst

og mindske skatten, vel at mærke hvis man har ledig, disponibel kapital. De, der ikke har det, vil aldrig kunne udnytte dette. Nu ved jeg godt, at de konservative siger, man skal vælge, man kan ikke sådan hoppe fra det ene til det andet; nej, men for hvor lang periode skal man vælge? Jeg vil i det hele taget advare imod, at man binder sig for stærkt til en tankegang, som ikke kan være tilrådelig ud fra en generel betragtning om, at der i skattemæssig henseende skal være ligestilling mellem borgerne; det vil der ikke blive.

Vi er fra det radikale venstres side parat til at gå ind i en fordomsfri drøftelse af, hvordan vi kan få samtidighed mellem skattebetaling og indtjening, men det må nødvendigvis understreges meget kraftigt, at udgangspunktet må være den forenkling af vort skattesystem, som overhovedet gør det troligt, at vi på forsvarlig måde kan nå frem til samtidighed. Der skal jo være et forsvarligt grundlag, inden man skrider til en sådan ændring.

Aksel Larsen: Vi har jo alle forstået, at efter regeringens opfattelse bør slaget om skattepolitikken og skattereformen formelt stå under behandlingen af regeringens kildeskatteforslag, og det er sådan set i orden. Det er i hvert fald bedre, end hvis det skulle foregå under de forhold, det foregik eller ikke foregik under i fjor. Men lad mig så sige med det samme, at jeg er ganske enig med hr. Baunsgaard i den grundlæggende forudsætning, han her opstillede, at det, det drejer sig om, er at nå til en forenkling af vort skattesystem, og det er ud fra denne forudsætning, man må tage stilling også til det her foreliggende lovforslag.

Lad mig tilføje: en skattereform, hvad angår de direkte skatter, må bestå først og sidst i en afskaffelse af skattefradragsreglen. Dernæst i en afskaffelse af de allerfleste af de fradrag, der opereres med i den nuværende skattelovgivning. En del af dem bør formodentlig erstattes med tilskud, som vi i sin tid gjorde, da vi erstattede børnefradraget med børnetilskuddet. Andre og de fleste bør helt forsvinde. Og så endelig for det tredje: en effektivisering af skatteligningen.

Det sidste er — så vidt jeg forstår — finansministeren i gang med, og vi har til

[Aksel Larsen.]

behandling her i folketinget et lovforslag om skærpelse af kontrolloven, så hvad dette angår, er vi altså på vej. Men hvad de andre spørgsmål angår, de andre to væsentlige elementer i en skattereform, synes jeg, det går noget dårligere, selv om der dog igenem kildeskatteforslaget er gjort et forsøg på — skal vi sige på snigmorderisk vis, hvad jeg ikke har noget imod — at komme skattefradragsreglen til livs.

En kildeskat er ikke i sig selv en skattereform. Den kan ledsage en skattereform, den kan være værdifuld, den kan være ønskelig, men det, det drejer sig om her, er at nå frem til en eller anden form for samtidighedsskat. Det behøver ikke at være en kildeskat, men efter min opfattelse vil det være bedst, om det er en kildeskat. Men lad mig så tilføje: det er direkte forkert, at kildeskatten i sig selv eller kildeskatteforslaget i sig selv skulle løse alle problemer. Vi havde i sin tid herinde retsforbundet, som, når det var bedst, forkyndte, at grundskyld var noget, der løste alle problemer, der overhovedet findes i verdensaltet, lige fra skatteproblemer til forstuede tommelfingre. Det var jo en lille smule overdrevent fra retsforbundets side, men det forbavser mig noget, at statsministeren, som dog må vide bedre, hver gang han holder sin eneste tale, fortæller, at kildeskattens indførelse løser alle problemer. Det er jo simpelt hen ikke rigtigt, og det kan man se blot ved at betragte det forslag, der foreligger her. Ja, bevares, det er langt bedre end det forslag, der forelå i fjor; det er bedre end den skitse, socialdemokratiet opererede med under valgkampen, og det har i hvert fald den fordel, at det kan praktiseres, at administrationen af det er mulig, hvad der ikke var tilfældet med forslaget af i fjor. Men hvordan er man nået frem til det? Man er nået frem til det derved, at man i praksis likviderer skattefradragsreglen — jeg kaldte det snigmord — idet man opretholder den på papiret og i visse beregninger i de interne skattekontorer. Det er lidt vanskeligt at forklare, hvorledes dette kan blive

følgen af, at man opererer med udskrivningsskalaer og opkrævningsskalaer, men det korte af det lange bliver altså, at man, hvis kildeskat blev praktiseret som her foreskrevet, ville opnå, at indkomstskatten til staten blev en ligevægtsskat, og dermed var naturligvis skattefradraget uden nogen reel betydning. Men så er det, jeg spørger: hvorfor skal det så gøres på den måde? Jeg har lyst til at supplere det, hr. Baunsgaard sagde, ved at læse lidt op af, hvad finansministeren sagde i sin fremsættelsestale — det kan læses i Folketingstidende 1966-67 sp. 307. Finansministeren sagde da:

„Der er sagt mangt og meget om vanskelighederne ved at lave kildeskat med skattefradrag. Der er heller ingen tvivl om, at kildeskat uden skattefradrag rent teknisk vil være enklere end kildeskat med skattefradrag. Imidlertid er det muligt at lave kildeskat med skattefradrag, og når regeringen har valgt denne udvej, skyldes det ikke alene en politisk hensyntagen til skattefradragets mange tilhængere; der er også gode, saglige grunde til at vælge denne udvej, idet ulemperne ved skattefradragsreglen formindskes meget væsentligt, hvis vi går over til kildeskat.“

Ja, det kan jo siges meget kortere, og tillad mig at variere en sætning, jeg ellers tit har brugt, ved at gentage, hvad der blev sagt på det konservative landsrådsmøde: hvorfor skal vi gøre det praktisk, når det også kan gøres svært? Hvorfor skal vi gøre det enkelt, når det også kan gøres indviklet? Det er jo det, finansministeren siger. Det er det mest enkle at indføre kildeskat uden fradragsregel, men da vi har opdaget, at vi kan gøre det kompliceret ved at bibeholde skattefradraget, så synes regeringen, vi har gode, saglige grunde til det. Det er finansministeren selv, der har sagt det, og jeg synes, at han, som godt ved, at det, jeg her siger, er rigtigt, at det er en meningsløs måde at gøre det på, at han skulle tage i betragtning, at han kommer til at ændre sit forslag i denne retning.

Må jeg så sige, at jeg finder, at der er en anden og måske mere reel mangel, for den

[Aksel Larsen.]

mangel, jeg her har anholdt, gør det hele kompliceret, den gør administrationen mere indviklet, den gør det lidt mere uoverskueligt, men der er noget andet, som i hvert fald samtidig modvirker forenklingen og er yderst uheldigt for skatteyderne, hvad angår dette med at skulle betale skat efter evne. Det er bibeholdelsen af fradragene. Jeg vil ikke gå ind i den standende diskussion om, hvorvidt man bør have faste lønmodtagerfradrag og standardfradrag. Noget kan tale for, at man bør have noget i den retning. Må jeg for øvrigt med det samme sige, at jeg tror, der her er en enkelt detalje, hvor finansministeren har ladet sig lokke til at gå på en vildmand. Jeg tænker på det, der står i § 25 om standardfradraget, der skal udgøre 1.200 kr., dog højst 100 kr. for hver kalendermåned. For gifte mænd, der er sambeskattet med hustruen, forhøjes standardfradraget til 1.800 kr. Men hvad med de enlige, der har børn at forsørge? Hvorfor tænker man ikke på dem i denne forbindelse, måske i særlig grad de enlige kvinder? Jeg kan ikke tænke mig andet, end at der her må være tale om en lapsus, og jeg går ud fra, at man vil se at få dette rettet.

Men ud over lønmodtagerfradrag på de 1.500 kr. og standardfradrag på 1.200 eller 1.800 kr. som foreslået i lovforslaget skal man naturligvis — siges det — have lov til at trække det fra, som man derudover har af fradragsberettigede udgifter. Jeg må i den forbindelse have lov til at sige til hr. Baunsgaard, at han tager fejl, hvis han tror, at alle de nuværende fradrag skal kompenseres ved disse standardfradrag. Det er slet ikke forslaget mening, og det er desværre ikke nu finansministerens mening. Han siger jo udtrykkeligt i sin fremsættelsestale — Folketingstidende 1966-67, sp. 306 — at standardfradraget skal træde i stedet for en række af de nuværende fradrag for bl. a. præmier til livsforsikring, indskud på kapitalbindingskonti og på indekstrakter, sygekassekontingent og renter af gæld. Om begge disse mindstefradrag — altså standardfradraget og lønmodtagerfradraget — gælder, at de skatteydere, hvis fradragsmuligheder overstiger mindstebeløbene, får deres fulde fradrag. Det vil altså sige, at han forudsår, at man bibeholder fradragene for indskud på kapi-

talbindingskonti med deres fulde nuværende vægt, og det kan for mange skatteydere blive ikke bare 1.500 kr., som her er nævnt, men helt op til et par tusind kroner i skattelettelse for at påstå, i de fleste tilfælde usandfærdigt, at man har opsparret 2.500 kr.

Og der kommer andre fradrag. Hvis vi læser de meget udførlige bemærkninger til lovforslaget, ser vi, at dér opererer man også med tanken om, at underskud på en- og tofamiliehuse o. lign. fortsat skal kunne trækkes fra med deres fulde vægt, så det kan jo ikke rummes inden for hverken lønmodtagerfradrag eller standardfradrag. Og hvor galt det kan gå med dette, har vi jo læst i regeringsbladet Aktuelt for i går, hvor man havde en syvspaltet overskrift om, at nu var der ved at blive bygget nogle parcelhuse i en hovedstadskommune, hvor boligudgiften ville blive så stor, at de pågældende kunne få 15.000 kr.s skattelettelse ved at anskaffe et sådant hus.

Disse fradrag må der altså ryddes op i; i hvert fald ser det ud til, at man her har regnet med, at de skal bibeholdes. Det er muligt, at finansministeren kunne tænke sig på anden måde at komme dem til livs; i så tilfælde bliver det naturligvis anderledes. Måske må jeg i den forbindelse minde om, at vi i fjor havde et lovforslag om en beskeden udvidelse af loven om kapitalbindingskonti, men den blev ikke rigtig til noget, fordi man var opmærksom på, at nu måtte man begynde at stoppe det dér. Jeg håber, at finansministeren siden da har haft tid til at overveje dette, så at han snart vil komme med et forslag om afvikling af hele denne urimelige, denne indviklede, denne asociale ordning; hvis ikke, må andre jo tage sig af det.

Ja, så må jeg også komme med den bemærkning, at lovforslaget antaster sambeskatningen, men det antaster den kun på et enkelt område og et skævt område. Det tænker på dem, hvor både mand og kone har arbejde og arbejdsindtægt uden for hjemmet eller erhvervsindtægt uden for hjemmet; men det er jo ikke nogen løsning af sambeskatningsproblemet. Det provenu, statskassen kommer til at miste derved, må den jo skaffe sig på anden måde, og hvem skal så betale det?

Hermed kommer vi til det, der foreløbig

[Aksel Larsen.]

er den store mangel ved lovforslaget, som det er forelagt folketinget, og det er, at det ikke er ledsaget af nogen som helst beregninger, tabeller, forslag til skatteprocenter, oplysning om, hvad skatteudskrivningen kan tænkes at blive for de forskellige indkomstgrupper, hvordan byrdefordelingen bliver imellem de forskellige indkomstgrupper. I det kildeskatteforslag, folketinget behandlede eller ikke behandlede i fjor, var der dog sådanne beregninger; der var sådanne ledsagende tabeller. De er her ikke nu, og jeg savner en fornuftig forklaring på, hvorfor de ikke er her. Jeg ved ganske vist, at selvfølgelig kan man sige, at her drejer det sig jo om selve skattesystemet, og det skal laves først; og så går der et par år, før vi kan give os til at praktisere det, for det er en meget svær overgang, dette her — som ræven sagde, da de trak bælggen op over ørerne på den. Først derefter kan man altså give sig til at opstille skattetabellerne og regne alt det dér ud.

Ja men for at man kan tage stilling til, om vi overhovedet vil have dette system, må vi vide: hvad bliver dets praktiske virkninger? Hvor meget skal der betales i skat? Hvordan bliver skatteprocenterne? Hvem skal betale? Hvordan skal byrderne fordeles? Hvor meget skal — for at tage forskellige befolkningsgrupper — gårdejer Jensen og arbejdsmand Pedersen og grosserer Rasmussen betale i skat i fremtiden, når vi tager i betragtning, at deres indtægt nu er sådan og deres skat nu er sådan? Hvordan vil det eller kan det blive efter dette? Det kommer naturligvis til at påvirke vore synspunkter, og derfor må vi have oplysning om alt dette.

Så vidt jeg kan skønne foreløbig — men jeg kan skønne forkert — ser det ud til, at hvis man gik over til dette system og foretog en omregning af skatteprocenterne, tog i betragtning de lettelser, der ville blive for visse kategorier af skatteydere, så ville der blive en manko på et eller andet beløb, formodentlig af en størrelsesorden på omkring 1 milliard kr. De penge kan statskassen formodentlig ikke undvære, og man må jo så spørge: hvordan skal de skaffes? Jeg ved godt, hvordan de kan skaffes; de kan skaffes ved, at man effektiviserer skat-

teligningen, og ved, at man afskaffer nogle af de urimelige fradragsbestemmelser, jeg har talt om, så det er selvfølgelig ikke noget stort problem at løse, i hvert fald ikke verbalt — jeg håber også, det kan løses politisk; men alligevel skal det måske forstås sådan, at regeringen har den ikke udtalte plan, at den manko, som den nok ved ligger i dette her, skal dækkes ved, at vi indfører meromsen, altså ved, at vi flytter en del af skattens vægt fra direkte til indirekte skatter. Det kan i hvert fald ikke bidrage til at forøge vor sympati for regeringens planer, hvis de er sådan. Alle disse spørgsmål må altså undersøges, de må indgå i behandlingen, og den vil naturligvis indtil videre komme til at foregå i et udvalg.

Jeg ved ikke, hvor stort det udvalg skal være, men jeg har en mistanke om, at det ligervis som udvalget om meromsen skal være på 21 medlemmer. Og så må jeg have lov til at sige, at i fjor udvidede man jo meromsudvalget fra 17 til 21 medlemmer med den motivering, at arbejdsbyrden for medlemmerne var for stor, og den udvidelse blev så foretaget på den geniale måde, at alle andre partier undtagen vort parti fik et medlem mere i udvalget. Om det så var, fordi man mente, at det ikke gjorde så nøje arbejdsbyrden var for stor for os, eller om vort ene medlem bedre var i stand til at bære arbejdsbyrden, ved jeg ikke. Nu blev der igen nedsat et 21 mands udvalg om meromsen forleden, og det er jo aldeles strålende. Jeg tror, vi havde en snes møder i 21 mands udvalget, og jeg førte nøje bog over dem. I ét af disse møder, som var kortvarigt, deltog 21 medlemmer, ellers var maksimum 15, så det var ikke, fordi partierne i særlig grad havde brug for udvidelsen.

Jeg beskæftiger mig med dette for at sige, at for mig ser det ud, som om den store arbejdsbyrde i denne sæson kommer til at ligge i kildeskatteudvalget, og hvis man har planer om et 21 mands udvalg, vil jeg tillade mig at henstille til partierne, om de så ikke vil tænke på, at det jo godt kunne være, det ikke bare var de partier, hvis medlemmers stole delvis stod tomme i meromsudvalget, der havde brug for at få flere medlemmer ind i det; det kunne godt være, at det også gjaldt vort parti.

I forbindelse med behandlingen af alt

[Aksel Larsen.]

dette må vi naturligvis tage andre skatte-tanker op; jeg har i nogen grad redegjort for hovedtankerne i vor skitse til en skatte-reform, og det er nok værd at føre frem under udvalgsforhandlingerne og andre steder. Jeg går ud fra, at vi også skal beskæftige os med den skitse til skattereform, de radikale har fremsat. Jeg finder, at der er virkelig gode grundtanker i denne skitse, og jeg forstår ærlig talt ikke, at den har kunnet ophidse statsministeren så meget, at han straks kom med nedsættende be-mærkninger om den. Måske skal forklaringen søges deri, at de radikale direkte siger, som hr. Baunsgaard her har sagt det, at de vil have skattefradragsreglen væk, og at det er det første krav, de stiller. Men jeg synes ærlig talt, at statsministeren, der er for-mand for et parti, i hvis program der står, at skattefradragsreglen skal væk, ikke burde blive ophidset over noget sådant.

Jeg tror altså, at det ville være nyttigt at spekulere på, hvorledes vi kan tage hensyn til disse radikale skattetanker; men derimod vil jeg finde, at et ægteskab mellem regeringens og den konservative skitse til et skatteprogram vil være noget i retning af omgængelse mod naturen. Privat eller frivillig kildeskat er naturligvis noget, som ikke kan og ikke bør praktiseres, og det skal jeg ikke spilde mange ord på, det er jo blevet tilstrækkeligt slagtet af andre.

Det konservative folkepartis ordfører har sagt her fra talerstolen, at alfa og omega for dem er at bibeholde skattefradragsreglen. Hertil må jeg sige, at hvis man vil have en skattereform, kan skattefradragsreglen ikke bibeholdes, så hvis regeringen forlover sig med de konservative eller tager imod deres frieri — og det er jo meget intenst — får vi altså ingen skattereform.

Jeg må tilføje, at det virkede noget besynderligt på mig, at hr. Ninn-Hansen stod her og forkyndte, at der dog var det velsignede ved regeringens oplæg, at det bibeholdt skattefradragsretten. Hvis hr. Ninn-Hansen overhovedet har begreb om skattelovgivning, så ved han, at den er bibeholdt på papiret og slagtet i virkelig-heden; og hvis han ikke ved det, så skal han spørge skattesagkyndige i sit parti om det. Måske skal denne påstand fra kon-servativt hold om, at nu går regeringen

praktisk ind for bevarelsen af skatte-fradragsreglen, opfattes som et led i de konservatives frieri til socialdemokratiet om at komme i samarbejde her i salen om visse muligheder efter et valg, der kommer en eller anden gang. Det kan jo tænkes, at man på den måde vil indsukre pillen eller den ny politik over for de konservative vælgere, som man mod bedre viden i en årrække har bildt ind, at skattefradrags-reglen er noget godt. Jeg kan i hvert fald ikke komme til andet resultat, end at her må vi søge forklaringen. Jeg benytter lejligheden til, for at der kan blive nogen klarhed, at spørge finansministeren: som kildeskatteforslaget er udformet, har den bibeholdt skattefradragsregel så nogen som helst praktisk betydning for skatte-yderne? Og jeg vil gerne have et meget klart svar.

Jeg vil naturligvis advare regeringen mod at tage imod de konservatives frieri, det ville blive en højst besynderlig politisk konstellation, og med de erfaringer, vi har, og med de erfaringer, socialdemokratiet har, ved vi jo, at det ville betyde, at det blev socialdemokratiet, der kom til at betale gildet ved at give indrømmelser til den konservative politik uden at få indrømmelser fra den side af betydning.

Må jeg i øvrigt sige til slut, at Politiken somme tider tager fejl. Det gjorde bladet forleden, da det skrev, at i markedsudval-gets møde havde hr. Baunsgaard taget initiativet til at foreslå en markedsdebat. Det kan Politiken jo ikke have fra hr. Baunsgaard; dels informerer han ikke Politiken om sådan noget, og hvis han havde gjort det, ville han selvfølgelig have fortalt Politiken, at det ikke var ham, der fremsatte forslaget.

Nu har Politiken imidlertid i dag skrevet, at socialistiske folkeparti står i et dilemma. Skal vi ønske at komme i samarbejde med regeringen og få gennemført mest muligt af vore skattetanker, eller skal vi ønske, at regeringen vil gifte sig med de konservative, så vi rigtig kan udnytte det agitatorisk til at få fremgang for vort parti?

Politiken tager fuldkommen fejl. Vi be-stræber os for ikke at se på, hvad der taktisk kan gavne vort parti; vi ønsker vor politik gennemført, men fordi vi ønsker mest muligt af vor politik gennemført, bl. a. på skatte-

[Aksel Larsen.]
 området, vil vi naturligvis gøre, hvad vi kan for at påvirke også socialdemokratiet, socialdemokratiets medlemmer og socialdemokratiets vælgere, sådan at regeringen ikke går hen og laver et skatteforlig med de konservative, men besinder sig på, at den burde udnytte det flertal, som på ny er konstateret her i tinget, et flertal for en forenkling af skattelovgivningen og en virkelig, regulær skattereform med afskaffelse af skattefradragsreglen, med afskaffelse af en væsentlig del af de urimelige fradrag. Dette flertal eksisterer, hvis blot de 77 folketingsmedlemmer vil have mod til at bekende sig til de synspunkter, de i hvert fald bekendt sig til programmæssigt, og som hr. Peter Nielsen også bekender sig til, næsten hver gang han står på folketingets talerstol og taler om den besynderlige skattefradragsregel.

Johan Asmussen: Hr. Peter Nielsen indledte sin tale med at betegne den nuværende ordning som et fortvivlende system, og det skal jeg ikke modsige; det er i mange henseender et fortvivlende system. Men når hr. Peter Nielsen nu for gud ved hvilken gang, kan man vel sige, fremstiller regeringens kildeskat som den fuldkomne lyksalighed, som skal løse alle problemer, omtrent da, så synes jeg, man kommer lidt for højt op. Hr. Peter Nielsen ville sætte lighedstegn imellem kildeskat og skatteevne. Vi er alle enige om, at skattesystemet bør anlægges på grundlag af skatteevnen, men vi er ikke enige om, i hvad skatteevnen egentlig finder udtryk; den finder under nutidens forhold ikke udtryk i de samme ting som tidligere — det skal jeg ikke komme nærmere ind på ved denne lejlighed.

Det blev sagt fra et par sider, så vidt jeg husker også af hr. Baunsgaard, at den grundlæggende forudsætning for et skattesystem må være forenkling. Det synes jeg må være forkert. Det er naturligvis såre attråværdigt, at et skattesystem er så enkelt som muligt, men det kan ikke være den grundlæggende forudsætning. Den grundlæggende forudsætning må netop være, at man på basis af en rigtigt fremfundet skatteevne finder et system, der nærmer sig det retfærdige så meget, som det nu engang er menneskelig muligt. Det må være det grund-

læggende, og så må man prøve på inden for de rammer at finde frem til noget, der er praktisk og enkelt.

Det undrer mig, at hr. Peter Nielsen i slutningen af sit indlæg med megen vægt sagde, at kun på basis af det nu foreliggende lovforslag kan man fra socialdemokratiets side drøfte hele dette spørgsmål. Det kan dog vist ikke være alvorligt ment. Vi venter i øjeblikket på resultatet af arbejdet i det udvalg, der blev nedsat til overvejelse af de tanker, som det konservative folkeparti har fremsat om en samtidighedsskat — det udtryk vil jeg nu også foretrække fremfor frivillig kildeskat — og det er blevet sagt af ministeren og andre som den selvfølge, det er, at naturligvis og anstændigvis må man afvente resultatet af denne udvalgsbehandling. Derfor kan det heller ikke være alvorligt ment, når det bliver sat som overskrift over behandlingen i dag, at kun på basis af dette lovforslag vil socialdemokratiet forhandle.

I finansministerens fremsættelsestale findes en bemærkning om, at alle partier går ind for tanken om en samtidighedsskat, men så tilføjer ministeren: måske lige med undtagelse af de uafhængige. Jeg ved ikke rigtig, hvor ministeren har det fra, for det er ikke rigtigt. Vi har på ingen måde noget imod en samtidighedsskat som sådan, at folk bliver færdig med deres skat samtidig med indtjeningen. Det har vi ikke sagt nogen steder at vi skulle have noget imod, tværtimod er det modsatte sagt. Det fremgår i hvert fald tydeligt af anden udgave, andet optryk, af de uafhængiges skattereformforslag af maj måned, at der ikke er noget som helst i vejen for, at en samtidighedsskat kan anvendes i forbindelse med de tanker, som vi i øvrigt har fremsat i vort forslag, et forslag, som jeg går ud fra også vil blive underkastet en grundig og seriøs undersøgelse i det kommende udvalg.

Det er jo i realiteten en genfremsættelse, og jeg skal derfor først og fremmest henvise til mit indlæg sidste gang, den 29. oktober 1965 — Folketingstidende 1965-66 sp. 702 — men jeg skal naturligvis føje noget til og trække et par ting frem af det, der er sagt tidligere.

Må jeg lige først nævne en ting; et af de argumenter for regeringsforslaget, som — i grunden mærkeligt nok — ikke er frem-

[Johan Asmussen.]

kommet her i salen undtagen i en lille bemærkning, så vidt jeg husker af hr. Niels Westerby, at hvis vi kommer i fællesmarkedet, skal vi alligevel have en kildeskat, og så må vi hellere lave den med det samme. Jeg ved, at det argument bliver brugt ude omkring, og jeg skal ikke nægte, at taget sådan lige på overfladen er det faktisk slet ikke så dårligt. Der ligger en vis fare i det. Men det er ganske uberettiget at komme med det. For det første er vi efterhånden klar over, at der går et stykke tid, inden vi kommer i fællesmarkedet, men dernæst er det givet, og alle, der ved en lille smule om det, ved, at inden for Romtraktaten kræves eller forudsættes der en vis harmonisering også for dette område af skatterne, men der står ingen steder, at de skal kalkeres over hinanden. Der er mange forskellige former for kildeskatteordninger inden for fællesmarkedet, og der er ingen, der siger, at det skulle være nødvendigt, at det netop bliver det forslag, som regeringen her har fremsat, og i hvert fald haster det bestemt ikke af den grund.

Hvad lovforslaget i den nuværende udgave angår, må man sige, at det i mange henseender har tekniske fordele fremfor de tidligere udgaver. Jeg tænker særlig på, at samtidighedsprincippet er blevet mere udarbejdet, man kommer tanken om samtidighed nærmere. Så kan man jo spørge, efter at man har anerkendt, at det er blevet bedre, hvorfor det i grunden ikke har været sådan fra begyndelsen, så havde der været endnu bedre tid til at overveje det på det grundlag, som man altså nu har; men det er jo altid godt, når en ting kan blive bedre.

Må jeg, inden jeg går ind på et par enkelte af hovedlinjerne i vore synspunkter, nævne en konkret terminologisk, men efter min mening ikke uvæsentlig ting. Hvorfor i alverden skal det stadig hedde „indeholde skat“? Det, det drejer sig om, er at tilbageholde. Og ikke mindst — det er også blevet nævnt af hr. Foged — hvorfor tales der om den „indeholdelsespligtige“, arbejdsgiveren, som den, der skal indeholde noget? Nej, det er arbejdsgiverens pengekasse, der indeholder skatten; arbejdsgiveren selv skal tilbageholde den. Hvorfor i alverden må det dog ikke hedde det, det hedder? Så var der dog noget håb om, at også andre end

skatteeksperterne kunne undgå at løbe helt sur i begreberne. For øvrigt bruges „tilbageholde“ et enkelt sted, i § 73, stk. 7, og jeg har set, at overeksperten, kan man vel sige, kontorchef Bruun Nielsen i sit notat ikke har kunnet lade være med fremmodentlig ganske spontant at sige tilbageholde i stedet for indeholde. Jeg glæder mig til at se, at det urimelige ord bliver udskiftet.

Vi er imod dette lovforslag, og lad mig lige kort ridse op hvorfor.

For det første finder vi det rent principielt og generelt usundt, at den enkelte skatteyder kommer så langt på afstand af erkendelsen af, hvad han betaler i skat. Hr. Baunsgaard nærmede sig, så vidt jeg forstod, den tanke, idet hr. Baunsgaard understregede, at man sandelig ikke skulle lade være med at indsende selvangivelser, og navnlig skulle lønmodtagere sørge for at indsende selvangivelser og gøre det altid. Det er vist rigtigt, og det var en tanke, som kom frem forleden i fjernsynet, hvor bl. a. en dansktales arbejder fra Flensborg blev interviewet om disse problemer. Han fremhævede særlig, at det at indsende selvangivelse var en ret, man havde, og som man skulle benytte for at være sikker på at få de fradrag, som man havde krav på. Denne tanke, mener jeg, ligger i forlængelse af vor principielle grundtanke, at der er noget skattepsykologisk usundt i selve systemet, når det fører til, at skatteyderen mister den virkelige fornemmelse af, hvad han betaler.

For det andet er vi imod, at et kildeskatte-system i denne udformning kan bruges og skal bruges konjunkturpolitisk — det er jo en af de væsentlige begrundelser, som har været anført for det. Det mener vi er principielt forkert, og det er ikke mindst principielt forkert af hensyn til lønmodtagerne, for det bliver navnlig dem, som de konjunkturpolitiske udfoldelser kommer til at gå ud over; det er fremfor nogen lønmodtagerne, der bliver tættere og hurtigere klippet end andre.

For det tredje er det sagt indtil ulidelighed — i det hele taget er alle de fremførte argumenter jo snart ulidelige, vi kender dem alle sammen — at arbejdsgiverne får pålagt en enorm administrationsbyrde, og det gælder både de erhvervsdrivende og de private. De får det — i hvert fald foreløbig,

[Johan Asmussen.]

ser det ud til — uden vederlag. Også det særproblem er fremdraget flere gange. Dog er det blevet anført, at de får en rentefordel ved den ydede kredit. De har en måneds tid, inden de skal afregne. Jeg synes, det er et noget betænkeligt argument at anføre. Der var en af de foregående ordførere, der var inde på, om det var underslæb, hvis pengene ikke var der, når de skulle afregnes. Det mener jeg nu fremgår klart af lovfor-
slagets straffebestemmelser og bemærkningerne at det ikke er, men der er alvorlig straf for at oversidde fristerne, og i virkeligheden er det jo betroede penge, arbejdsgiveren ligger med. Derfor er det betænkeligt at argumentere med, at det er en fordel, en slags vederlag for ham, at han får renterne, og at han har hele den kredit.

Må jeg i den forbindelse ligesom hr. Foged sætte et meget stort mærke ved § 86, kontrolreglerne. Jeg synes også, de harmonerer meget lidt med det, som vi forleden drøftede i forbindelse med kontrollovsfor-
slaget; de harmonerer vist hverken med selve reglerne i kontrollovsforslaget eller med de bemærkninger, som faldt i forbindelse med det, selv om der ikke i dette forslag står noget om politi. Men det fordybede hr. Foged sig jo så meget i, at jeg skal nøjes med at understrege det.

Det næste punkt, som for os er væsentligt, når vi er imod dette forslag, er, som det er sagt, ganske kort, at skattefradragsretten i virkeligheden kompromitteres, og det gør den, selv om man forsøger at regne den ind, sådan som man har gjort her. Må jeg sige, som professor Thøger Nielsen sagde i B.T. den 21. september:

„Det er kun en teoretisk størrelse, noget, man kan regne sig tilbage til.“
I virkeligheden ligger der ikke nogen realitet i det.

Lad det ikke være usagt, at vi lægger meget mærke til og vægt på, at formueskatten i hvert fald ifølge forslaget slet ikke skal kunne fradrages, og lad det heller ikke være usagt, at vor opfattelse som bekendt er, at formueskatten er sagligt urimelig. Vi har tidligere kunnet glæde os over, at vi i den opfattelse principielt har følgeskab — foruden af dem, vi ved det om i forvejen — af hr. Aksel Larsen under den forudsætning, at skattesystemet i øvrigt

blev rimeligt. Man må gå ud fra, at de, der fremsætter forslaget, finder det rimeligt, og så kunne man jo samtidig undvære formueskatten.

Må jeg endelig pege på et område, der for os er basis for store betænkeligheder, når man skal se på forslagets gennemførlighed, nemlig selve skattemyndighedernes administration af loven. Har man overhovedet nogen mulighed for i dag at administrere alle disse vanskelige regler? Har vi overhovedet et ligningsapparat, som kan klare det? Jeg husker, at da vi drøftede en udbygning og en effektivisering af landsskatte-
rettens system til gavn for skatteyderne, blev det fortalt os — og det var uden tvivl rigtigt — at den helt store reform af landskatteretten krævede en udbygning af ligningsmyndighederne; den var man ikke i stand til at præstere endnu, og allerede af den grund måtte vi vente med en virkelig revision af landsskatteretten. Hvordan ligger det så nu i relation til en kildeskatteordning som denne? Kan man overhovedet magte den? Skattepolitisk Oversigt har i sin tid i en af sine mange udførlige artikler beskæftiget sig også med det problem; det var i en artikel fra 1964, hvor der som konklusion på indgående overvejelser i den retning står følgende:

„Det kræver ikke profetiske evner at forudsige, at kildeskat simpelt hen vil få skatteadministrationen til at bryde sammen.“

Hvis det er rigtigt, synes man jo, det måske er noget forhatet, at regeringen kommer med et forslag af denne art.

Lad mig lige nævne et par fordele, som dette forslag har — det ville jo være kedeligt, hvis det slet ikke havde nogen fordele. Det har én stor fordel som princip, og det er samtidigheden. Som jeg allerede har indledt med at sige, er vi ikke imod samtidigheds-
skat som sådan. Det er denne samtidighed, som er det grundlæggende argument blandt dem, der fremføres, i hvert tilfælde fra regeringens side. Finansministeren har flere steder sagt, at det er det, der er det afgørende. Der blev sagt ved førstebehandlingen sidste år den 29. oktober — Folketingstiden-
de 1965-66 sp. 719 — at det, der for lønmodtagerne er det afgørende, er,

„at man kommer til at betale skatten på denne måde, så man bliver færdig med

[Johan Asmussen.]

sin skat, imens man tjener sin indtægt. Det er det, der er det afgørende.“

Det er altså det afgørende; det kan vel nok for mange være en fordel, og det er det, folk ønsker. Når man bruger gallupital og alt muligt til at fortælle herinde og ude omkring, at det er et udbredt ønske i befolkningen at få kildeskat, ja, så er det jo noget misvisende, for det, befolkningen sikkert — det tror jeg såmænd gerne — i stor udstrækning ønsker, er at blive færdig med skatten med det samme. Men — og det er jo også afgørende — dertil behøver man ikke det tvangsapparat, som regeringen her foreslår; det kan opnås på anden måde. Nu synes jeg, det er lidt vel flot og — ja, elskværdighed kan man vel ikke vente, men jeg synes ikke, det er rigtig sagligt, når man fra flere sider lidt hånlige affærdiger det arbejde, som et udvalg i øjeblikket er i gang med vedrørende spørgsmålet om den frivillige samtidighedsskat.

Det hører ingen steder hjemme at af-færdige på forhånd, hvad der måtte komme ud af det udvalgsarbejde. Jeg mener, vi må afvente resultatet, og jeg kan på forhånd sige, at hvis der herfra skulle fremkomme et fornuftigt forslag til en frivillig samtidighedsbeskatning, ville det sikkert have vor sympati. Derimod er der ikke nogen sympati fra vor side over for et tvangssystem som dette her.

Lad mig lige nævne, at der jo for øvrigt fra andre sider i den sidste tid er kommet forslag af noget anden art, f. eks. med begreber som forlodsskat knyttet til et kuponsystem o. s. v.; det har været behandlet i en kronik i Berlingske Tidende den 11. oktober i år af hr. H. E. Olesen. Jeg har ikke sat mig dybere ind i det; men det forekommer mig, at der deri lå tanker, som måske kunne indeholde, ja, måske et columbusæg, jeg ved det ikke; men i alle tilfælde forekommer det mig, at der er grund til også at undersøge de forslag, der er fremkommet i den retning.

Det var den ene fordel, som jeg kunne se ved kildeskatteforslaget: samtidigheden, som jeg altså mener kan og bør opnås på anden måde.

Den anden fordel, man har fremdraget, hænger jo sammen med problemerne omkring indtægtsnedgang og med udlændinges

skat, når de har været her i landet og rejser bort, inden de er blevet rigtig skattepligtige. Lad det også her være sagt endnu en gang; det er da givet, at der er problemer på begge disse områder; men lige så givet er det, at de kan og må løses på anden måde. Jeg kan for øvrigt ikke forstå, at man ikke ind imellem alle de andre lapperier har kunnet finde på en lap at sætte på de to urimelige huller, som der er i systemet med hensyn til indtægtsnedgange og udlændinges usaglige skattefrihed.

Må jeg til slut — hvis jeg har et par minutter endnu — nævne et par enkeltheder, da vi jo ikke er med i udvalgsarbejdet. For øvrigt er noget af det berørt af nogle af de andre ordførere. Det ene er spørgsmålet om standardfradraget. Man opererer her med et såkaldt udvidet lønmodtagerfradrag og desuden et andet standardfradrag for lønmodtagerne. Det er jo den helt store forenkling, og forenkling er, som jeg sagde før, udmærket; men det kan ikke være rigtigt og rimeligt over for skatteydere at forenkle på den måde, at man giver tilskud via skattefradrag til folk, der overhovedet ikke har de udgifter, som skattefradraget skulle dække. Jeg kan godt se, at rent teknisk-administrative hensyn kan og bør føre et vist skridt i den retning; men jo højere man går med taksterne for standardfradrag, desto længere fjerner man sig fra den retfærdighed, som man gerne skulle være så nær som muligt; jeg mener, at man, som forslaget er formuleret her, er kommet meget langt bort derfra. Jeg går ud fra, at det vil blive et af de spørgsmål, som vil blive særlig grundigt drøftet i udvalget.

Må jeg sige med hensyn til løsningen af spørgsmålet om beskatning af ægtefæller, at når man vil ind på særbeskatning i en vis udstrækning — hvad jeg i og for sig har sympati for — finder jeg, at tiden nu må være inde til, at man finder ud af, hvordan man også skal bære sig retfærdigt ad over for de medhjælpende hustruer. Det er mange gange blevet sagt, at her skulle det være så svært at kontrollere og administrere; det tror jeg ikke på. Det kan man finde ud af, og skal vi nu have en ordening som den foreslåede, må de medhjælpende hustruers interesser varetages. Der kan ikke være tvivl om, at det kan lade sig gøre.

Det er jo, som det er sagt, et vældigt

[Johan Asmussen.]

apparat af paragraffer, man har sat op med hensyn til dødsboer — det var hr. Foged, der var inde på det. Jeg kan godt se, der kan være en vis mening i at kontinuere afdødes beskatning ud over dødsfaldets dato. Den argumentation, som er fremført, er i og for sig logisk set lige til at tage og føle på, men det forekommer mig, at man her anvender en logik, der er hårdere, end det mange gange er rimeligt under de særlige situationer og de ofte vanskelige og tragiske forhold, som det netop her drejer sig om. Når en afdød efterlader sig en virksomhed, er det ofte enkens, som det er sagt, eneste pensionslignende aktiv. Der må være mulighed for på det område at tage rimelige hensyn og ikke blot skære reglerne af, jeg havde nær sagt med en pålægsmaskine.

Vi kan ikke medvirke til en gennemførelse af dette lovforslag. Vi håber, der kommer noget anvendeligt ud af undersøgelserne angående den frivillige samtidighed, og det vil vi imødesee med interesse.

Niels Westerby: Formålet med en førstebehandling er, at de forskellige partier skal trække deres principielle synspunkter op. Men det må vel også være formålet, at man igennem det gode argument skal påvirke hinanden. Nu har jeg gjort den iagttagelse, at vi igennem 15 år har haft svært ved at få en skattereform i hus, og det hænger måske også sammen med, at det gode argument ikke altid får sin chance. Når jeg kigger ud over salen i øjeblikket — der føres en forhandling om denne samlings store spørgsmål, sådan er det jo blevet kaldt; det er oven i købet blevet sagt, at det var et spørgsmål, der kunne udløse et valg — så må det forundre, at kun ca. 20 pct. af folketingets medlemmer deltager i forhandlingen om dette vigtige emne. Så kan man ikke just sige, at det gode argument har fået sin store chance, således at vi har kunnet påvirke hinanden.

Man skal selvfølgelig ikke hænge nogen ud, men kun nævne det gode, og da må

man selvfølgelig sige, at den højtærede indenrigsminister, hr. Hans Hækkerup, og det ærede medlem, formanden for den konservative folketingsgruppe, hr. Poul Sørensen, jo er lysende eksempler på, hvordan man bør være som folketingsmand, i den forstand at de altid er i salen, når der foregår noget. (*Indenrigsministeren* [Hans Hækkerup]: Jeg har et lovforslag til behandling!). Det glæder mig, at indenrigsministeren altid er vågen.

Liberalt centrum er tilhænger af kildeskat, og vi forstår ved kildeskat, at man får en samtidighed mellem den indtægt, man tjener, og så det tidspunkt, man betaler skatten på. Men der er jo også en anden del af ordet kildeskat, som har sin betydning, og det er det, at skatten skal fratrækkes, så vidt muligt, samtidig med at indtægten erhverves. Der er altså to sider af kildeskatteproblemet. Den ene er den, man kan kalde samtidigheden; den anden er, hvornår beløbet bliver opkrævet. Vi er meget stærke tilhængere af begrebet kildeskat, og jeg har vel lov til at sige, at vi er det eneste liberale parti i det høje ting, som klart har givet udtryk herfor.

Men det er ikke hovedformålet med vore skattereformbestrebelse at hidføre kildeskat. Det, der er vort hovedformål, er at gennemføre en lettelse i indkomstbeskatningen, at få ophævet sambeskatningen fuldstændigt, og jeg vil her henvise til de beregninger, som liberalt centrum har foretaget herom. Jeg skal kun nævne hovedtrækkene i det: at bundgrænsen hæves til 12.000 kr.; det vil sige, at de første 12.000 tjente kroner bliver skattefrie; at proportionalstrækket bliver sat op til 49.000 kr.; det vil sige, at man kun skal betale 13 pct. af éns indtægt fra 12.000 kr. op til 49.000 kr. Det vil med andre ord sige en meget klækkelig lettelse af indkomstbeskatningen, og det er det, vi trænger til. Vi har samtidig også holdt os for øje og endda lagt meget stor vægt på, at den sociale byrdefordeling bliver ens. Og det har vi gerne villet sikre ved at forhøje børnetilskuddene fra 600 kr.

[Niels Westerby.]

til 1.200 kr. om året og for enlige til 1.600 kr. om året. Også den meget høje bundgrænse skal sikre dette.

Det er altså vort mål at få gennemført et bedre forhold for indkomstbeskatningen og få slækket den, så den ikke lægger, om jeg så må sige, en dæmper på folks arbejdslyst og initiativ, deres lyst til at gøre en indsats. For at opnå det mål har vi to midler; men jeg understreger det meget nøje: det er kun to midler. Det ene er ophævelse af skattefradragetsreglen, og det andet er indførelsen af en merværdiafgift.

Nu er der fra forskellig side i det høje ting i dag blevet beklaget, at man ikke har fået beregninger og skalaer. Jeg tror, det var hr. Foged fra venstre, der bebrejdede regeringen, at der ikke var skalaer og beregninger i det lovforslag, som regeringen har fremsat. Heri er jeg ganske enig med hr. Foged. Men det er også blevet beklaget fra mange sider, at hverken venstre eller det konservative folkeparti har foretaget beregninger. Beklagelser har også lydt herover, og i denne beklagelse kan jeg deltage, naturligvis. Jeg vil her henvise til, at vi har i hvert fald gjort os den umage at foretage meget nøje beregninger som baggrund for det, vi har foreslået.

Tilbage til selve kildeskatten. Et vigtigt punkt her er som nævnt samtidighedsproblemet. Jeg har mærket mig under forhandlingerne i dag, at det sandsynligvis ikke er det store stridsspørgsmål. Regeringsforslaget indeholder en anerkendelse af samtidighedsbegrebet, og både den konservative ordfører, venstres ordfører, den radikale ordfører og den folkesocialistiske ordfører har, så vidt jeg har kunnet opfatte det ved at lytte til forhandlingen, sagt, at samtidighed er de tilhængere af. Derimod er der mere strid om, hvordan man skal nå frem dertil, at den skat, som den enkelte borger skal betale, kan blive trukket fra hans indkomst, samtidig med at denne erhverves. Det er det problem, som striden står om. Men jeg vil gerne sige, at det væsentlige er jo samtidigheden, mens det andet er et mindre væsentligt, praktisk spørgsmål: hvordan man skal opnå, at skatten så vidt muligt straks fratrækkes indkomsten. Det må komme i anden række.

Lad mig sige klart for liberalt centrum

vedkommende, at vi ikke kan tilslutte os det kildeskatteforslag, som regeringen har fremsat. Vi kan ikke gøre det af flere grunde.

For det første vil vi have en enkel skatte-lovgivning som forudsætning for at gennemføre kildeskat. Med den konstruktion, som regeringen har foretaget, hvor man vel reelt afskaffer skattefradragetsreglen, men formelt beholder den på papiret, når man frem til et så indviklet og kompliceret system, at det vil blive vanskeligt at håndtere den kildeskat, som regeringen har foreslået, på en nem, enkel og håndterlig måde. Derfor må efter vor opfattelse skattefradragetsreglen forsvinde, også formelt, for at man kan lave en ordentlig kildeskatteordning.

For det andet, og det lægger vi meget stor vægt på, kan vi ikke gå med til at gennemføre et kildeskatteforslag, uden at det er ledsaget af meget nøje beregninger over skattesatserne for de forskellige indtægtsgrupper. Og herved kommer jo hele problemkomplekset til at hænge sammen med det forslag om merværdiafgift, som regeringen fremsatte for et stykke tid siden. Det vil med andre ord sige, at sådanne beregninger må laves og udformes, og skatteskalaerne må indsættes, for at vi kan gå med til at gennemføre dette kildeskatteforslag — under en anden form, naturligvis, som jeg sagde.

For det tredje er vi heller ikke særlig begejstrede for, at der indføres disse standardfradrag. Vi mener, at der i det hele taget bør ryddes op i skattejungen med alle de mange fradrag, som gør lovgivningen særdeles kompliceret. Vi kan godt se, at det er nødvendigt med et lønmodtagerfradrag for at give ligestilling mellem lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, men vi kan ikke se, at det er rigtigt at gennemføre et bogstaveligt talt alle omfattende standardfradrag. Den slags komplicerer jo det hele yderligere, dette fradrag giver stort set en lige stor fordel til alle, og hvorfor alle disse komplikationer, som stort set giver den samme fordel til alle? Det vil vi også gerne have fjernet.

Når jeg har sagt, at vi ikke kan tilslutte os regeringens nuværende forslag til et kildeskatteforslag — men har lagt mærke til, at hr. Peter Nielsen har sagt, at der kan forhandles om forslaget — så bør jeg tilføje

[Niels Westerby.]

i samme åndedrag, at liberalt centrum heller ikke kan tilslutte sig det konservative forslag om en såkaldt frivillig kildeskat. Jeg synes, man skal lægge mærke til ordet såkaldt, og jeg tror, man skulle sætte gåseøjne eller citationstegn omkring ordet frivillig. Vi kan ikke tilslutte os denne konservative tanke, fordi den ikke fører til en rimelig løsning af kildeskatteproblemet. Det vil næsten være uundgåeligt, at der ikke blot bliver to grupper i befolkningen, at man skal have nogle, som vælger denne kildeskat, og andre, der vælger det nuværende system, men at der heraf vil flyde, at der også vil blive forskellige skatte-regler og skalaer for disse to befolkningsgrupper. Jeg har efterhånden gjort den erfaring i politik, at de forskellige befolkningsgrupper gerne vil mistænkeliggøre hinanden og altid tror, at de andre har bedre forhold end én selv.

Jeg kan forestille mig, at de, der har valgt kildeskat, vil beskyldte dem, som beholder det nuværende system, for, at de har det bedre, og at omvendt de, der beholder det nuværende system, vil beskyldte dem, der vælger denne kildeskat, for at have det bedre. Vi får dér en situation med gensidige beskyldninger og uro, som det senere vil blive svært at komme til livs.

Man har sagt, at der anstændigvis bør gå et stykke tid, før man tager stilling til alle disse problemer, for det udvalg, der er nedsat til at belyse den frivillige kildeskat, bør tale først. Det tror jeg for så vidt man kan sige er rigtigt for alle dem, som var med til at nedsætte dette udvalg, men jeg vil her gerne henlede opmærksomheden på, hvad vi klart sagde for liberalt centrums vedkommende; vi sagde, at vi ikke troede, det var praktisk gørligt at gennemføre denne såkaldte frivillige kildeskat, og at vi ikke ville medvirke til at nedsætte dette udvalg, fordi det var vor opfattelse, at det kun ville forsinke de virkelige forhandlinger i det høje ting. Jeg gentager: vi er principielt varme tilhængere af kildeskat og forstået derved samtidig og en enkel og praktisk ordning, hvor man så vidt muligt opkræver skatten samtidig med, at indkomsten erhverves, men vi er ikke tilhængere af regeringens kildeskatte-

forslag — jeg henviser til mine tidligere bemærkninger herom — og vi er heller ikke tilhængere af de konservatives forslag.

Men lad os nu lade myterne falde, lad også prestigen falde, lad os tage det, der er praktisk, en praktisk opgave. Og når striden i væsentligste grad står om dette, hvordan vi praktisk skal tilrettelægge, at skatten kan opkræves samtidig med, at indkomsten erhverves, lad os da nærme os dette problem med en afslappet holdning uden at pukke på vor prestige og uden at ville prøve på at nedgøre de andre. Regeringen har foreslået, at det skal være således, at arbejdsgiverne for lønmodtagerens vedkommende skal fradrage i indkomsten. Fra konservativ side er man nærmest indstillet på i det omfang, man altså vil medvirke til kildeskat, at man skal prøve på at få en ordning, hvorefter pengeinstitutterne skal have indbetalt lønningerne og så skal trække skatten fra den indbetalte løn. Man kunne jo tænke sig helt andre muligheder og måske praktiske muligheder for at gennemføre dette, men det er kun et praktisk problem og bør kun betragtes som et praktisk problem og ikke som et egentligt politisk problem, hvor man skal nedgøre hinanden; der bør ikke gå politik i praktiske problemer. Når det er således, at erhvervslivet måske oftest præsterer noget mere effektivt end det, vi er i stand til som lovgivningsmyndighed i det høje ting, så er det, fordi vi lader gå politik i det praktiske, det, der ikke har ret meget med egentlig politik at gøre, men er en rent praktisk, administrativ ting.

Vi ser gerne, hvis det er praktisk muligt — det kan vi ikke rent overskue, og det er heller ikke sikkert, at pengeinstitutterne vil være med til det — at opkrævningsstedet kunne lægges hos pengeinstitutterne. Vi ser måske gerne en helt tredje mulighed, og vi har i og for sig heller ikke noget imod den mulighed, som regeringen har peget på: at arbejdsgiverne skal fratække i lønningerne. Vi kan godt se, der er et problem med de selvstændige, og jeg er heller ikke helt sikker på, at regeringen har ramt det helt rigtige her, men det er rent praktiske spørgsmål, som vi må kunne forhandle os til rette om, og som vi bør kunne forhandle os til rette om. Det er en skandale, at

[Niels Westerby.]

forhandlingernes krumtap og væsentligste punkt ligger her i øjeblikket, når der er så mange andre og store problemer.

Jeg har også hæftet mig ved det konservative møde for nylig, landsmødet i Odense, og jeg bør vel lykønske det konservative folkeparti med, at det i hvert fald nu har sagt, at det ikke kun vil ligge i en negativ opposition for at fremkalde et regeringskifte, men at det nu i konkrete problemer vil gå ind i forhandlinger med andre. Selvfølgelig skal man aldrig glæde sig for tidligt, og man siger jo altid, at det er på gerningerne, man skal kendes; men viser det praktiske forløb herinde, at det konservative folkepartis praktiske politik vil ligge i forlængelse af proklamationen i Odense, kan jeg kun hilse det med tilfredshed, og det er vel et skridt fremad under skattereforforhandlingerne her i folketinget.

Jeg har også hæftet mig ved, at hr. Foged har sagt, at venstre er tilhænger af samtidighedsskat. Jeg har hæftet mig ved, at hr. Foged har sagt, at den frivillige kildeskat, sådan som den er foreslået af de konservative, ikke rigtig har venstres interesse. Jeg har i hvert fald opfattet det sådan, at hr. Foged er skeptisk over for mulighederne for at gennemføre denne løsning, og så er der vel kun de konservative, der er interesseret i den, og så er den vel i og for sig stort set taget af bordet.

Jeg har mærket mig, at hr. Baunsgaard har leveret et glimrende indlæg i dag til fordel for skattefradragsreglens ophævelse, og jeg vil bede regeringen om at overveje endnu en gang, om man ikke kunne tage det skridt videre og huske, at man i selve sit program går ind for skattefradragsreglens ophævelse. Stort set er der sket fremskridt.

Jeg har også læst i aviserne, at hr. Poul Hartling har foreslået, at nu skulle der være forhandlinger om skattereforformen imellem venstre, de konservative og det radikale venstre. Det er jo naturligvis altid godt, at man forhandler. Men er det ikke sådan, at det, vi først og fremmest trænger til, er en åben drøftelse i det høje ting, først og fremmest i salen, men naturligvis også i udvalget? Jeg tror, at der har været samtaler nok mellem partier og forskellige mærkelige konstellationer og grupperinger på dette område.

Jeg beklager, at liberalt centrum, således som forretningsordenen er i det høje ting, ikke kan være medlem af dette vigtige skattereformudvalg, fordi vi har den største arbejdsvilje, og når man har så stor en arbejdsvilje, føles det som lidt af en ublid skæbne ikke at kunne være i stand til at præstere den i selve udvalget. Men vi vil følge udvalgsforhandlingerne meget nøje, og kan vi overhovedet give dem et skub fremad — og det tror jeg vi kan ved given lejlighed — vil vi gøre det, naturligvis i overensstemmelse med de principielle synspunkter, jeg har givet udtryk for her i mit indlæg. Men vi vil også vise den allerstørste og mest positive forhandlingsvilje til alle sider for at hidføre et resultat, for det trænger vi efterhånden virkelig til.

Finansministeren (*Henry Grünbaum*): Ja, jeg vil ikke påstå, at regeringens kildeskatteforslag ved denne fornyede førstebehandling har fået en egentlig venlig modtagelse. Jeg kan naturligvis konstatere, at praktisk taget alle er enige om, at en reform, en dybtgående reform, er nødvendig.

Man kan også konstatere, at samtlige ordførere, altså også de uafhængiges ordførere, er gået ind for en gennemførelse af det, man kalder for samtidighedsskat. Men jeg føler trang til at sige, at samtidighedsskat trods alt ikke er nok; det er i hvert fald ikke nok til at tilfredsstille de tanker, regeringen har om den skattereform, der bør og skal gennemføres. Jeg tror også, jeg taler på næsten alle lønmodtageres vegne, når jeg siger, at det ikke er nok til at tilfredsstille mange, mange lønmodtageres krav om, at en kildeskat gennemføres. En kildeskat er en samtidighedsskat, men en samtidighedsskat behøver ikke at være en kildeskat — og det er kildeskatten, der sammen med samtidighedsskatten giver løsningen på en række af de problemer, som lønmodtagerne står over for.

Man kan naturligvis lave en samtidighedsskat på årsbasis, det skal jeg da gerne indrømme, men i regeringens forslag ligger også det, synes jeg selv, store fremskridt, at hvis man accepterer det, får man en samtidighedsskat, der gælder for alle. Der er ikke noget om det i det, de konservative nu kommer med i dag — og det er jeg noget skuffet over. Man gav udtryk for det samme

[Finansministeren.]

som på landsmødet og i den pjece, der er udgivet, nemlig at man skal have et system, oven i købet frivilligt, med en samtidigheds-skat, en såkaldt frivillig kildeskat, og ved siden af det et helt andet system for andre. Vi forstår ikke — og jeg tror ikke, der er andre partier i denne sal end de konservative, som forstår det — at man kan tænke sig et skattesystem, hvorved skatten for borgerne i det danske samfund skal beregnes på to helt forskellige grundlag. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre — det har i hvert fald intet med forenkling af skatte-lovgivningen at gøre, og det har heller intet med ligestilling af borgerne at gøre. Det er tværtimod en appel til spekulationsinteresser. Man vil lokke lønmodtagerne over i en eventuel frivillig kildeskat. Men samtidig fortsætter man med en slags kritik af kildeskatten og siger, at den måske vil ramme lønmodtagerne o. s. v.

Der er ikke rigtig sammenhæng; jeg synes, det er dobbeltspil fra konservativ side. På den ene side er der rosende bemærkninger om regeringens lovforslag, på den anden side kritik af selve det grundlæggende i lovforslaget, nemlig kildeskatten. Desuden holder man døren åben for alle dem, som vil bevare det gamle system, der så skal være der ved siden af. Jeg tror ikke på det, og jeg har da også konstateret her i dag, at jeg ikke er alene herom. Jeg kan ikke helt sige, hvad de uafhængige mente på dette punkt, for det fik jeg ikke helt fat i, men ellers kan vi vel fastslå, at ingen andre partier i folketinget vil gå ind for et så forvirret system som det, de konservative her møder frem med.

Jeg havde sandelig håbet, at de konservative var kommet så langt, at de ville anerkende, at skal vi have et system — hvad enten det er kildeskat eller et andet system — så skal beregningsgrundlaget i hvert fald være det samme for alle skatteydere i dette land. Sådan må det være. Jeg havde faktisk håbet på, at man havde taget også denne sidste konsekvens af den udvikling, det konservative parti har været inde i på dette område. Jeg må derfor sige, at de advarsler, der fra anden side i dag er givet mod et skatteforlig mellem regeringen og de konservative, behøver man ikke

at fremsætte, for det er helt oplagt, at på det grundlag kan der overhovedet ikke blive noget forlig hverken mellem de konservative og os eller mellem de konservative og noget andet parti i folketinget, det er da helt åbenlyst. Men jeg vil også gerne gå videre og sige, at forlig kan der heller ikke for vores vedkommende blive, hvis man ikke vil have kildeskat.

Nu kan man sige, at det er lidt tidligt at tage standpunkt, og jeg er også ked af, at materialet ikke er kommet fra det udvalg, som skulle behandle hele spørgsmålet om den frivillige kildeskat. Men spørgsmålet bliver stadig væk drøftet, og derfor er det nødvendigt også her i dag at sige lidt om det uden at gå i enkeltheder. Jeg vil da først og fremmest sige, at man ikke kan have to forskellige systemer ved siden af hinanden. Det ville jo svare til, at man sagde til f. eks. bilisterne, at de hver for sig selv kunne bestemme, om de ville køre i højre eller venstre side af gaden. Det går ikke.

Jeg mener også, at selve opkrævnings-systemet kommer til at lide af store brist. Man taler om forenkling, men hvilken forenkling ligger der i — og sådan forstod jeg hr. Ninn-Hansen — at arbejdsgiverne skulle sende besked om lønningerne til forskellige konti i banker og sparekasser? Er det en forenkling?

Jeg vil da stille mig meget tvivlende over for — vi har jo også arbejdsgivere i denne forsamling — at en arbejdsgiver vil anse det for en forenkling, at han ved den ugentlige udbetaling skal udskrive, jeg ved ikke hvor mange blanketter og kort, som skal sendes til, jeg ved ikke hvor mange banker og sparekasser, for det må jo være til den enkelte lønmodtagers bank eller hans sparekasse, det skal sendes. Og hvordan ude på landet, hvor der kan være langt til en bank eller en sparekasse? Skal vi virkelig helt tilsidesætte det indarbejdede pengesystem, vi har? I virkeligheden har vi jo også nu en anvisning på en bank, men det har man glemt i mellemtiden; nu er det bare nogle pengesedler, vi går rundt med i lommen uden at tænke på, at det i virkeligheden er anvisninger på Nationalbanken. Den opfindelse med, at man kan udskrive anvisninger til banker, i dette tilfælde altså Nationalbanken, er gjort for længst, og penge-

[Finansministeren.]

sedlen er jo et praktisk middel, som jeg tror de fleste arbejdsgivere vil foretrække ved lønudbetalingen.

Tænk, hvad der vil ske, hvis hr. Ninn-Hansens system blev gennemført og f. eks. B & Ws arbejdere — jeg ved ikke, om der er 6.000-7.000 mand derude nu — torsdag eller fredag aften, hvor de nu har deres lønudbetaling, stormede hen — lad os nu sige, de valgte de banker og sparekasser, der ligger på Christianshavn — for at få deres penge udbetalt. Nogle penge skulle de bruge, er jeg sikker på. De er ikke så velhavende, tror jeg, derude på B & W endnu, at de kan lade være med at gå hen og hæve deres løn. Der ville jo blive fuldstændigt kaos på Christianshavns Torv; det er helt oplagt. Det ville der vel i øvrigt blive over hele byen, for vi må jo gå ud fra, at ikke kun B & W, men også mange andre virksomheder skulle havde det system, hvis det var frivilligt.

Så vidt jeg kan bedømme og vurdere det, ville det betyde et rent og skært sammenbrud for banker og sparekasser. Jeg tror ikke, de kan klare det. Jeg tror, det ville blive indviklet og forvirret. Det ville heller ikke blive et lige skattesystem; der ville ikke blive lighed for borgerne, således som vi vil have det, og det er det, jeg lægger mest vægt på.

Jeg tror som sagt ikke, man skal have to forskellige skattesystemer, så borgerne kan spekulere i, om de vil være med i det ene eller det andet. Tænk, hvis folk fulgte de konservatives anvisninger og valgte frivilligt — og det er jo dejligt, når det er frivilligt. Så kom de måske ind i det ene system, fordi de havde regnet ud, at det med deres indtægtsudvikling det næste år kunne betale sig. Men hvad så om 25 år eller måske bare om 3 år? Da kunne det måske ikke betale sig. Skal man virkelig sige til skatteyderne, at de foruden at betale skat også skal være små spekulanter med hensyn til, om det kan betale sig at gå ind i det ene eller det andet skattesystem? Det synes jeg ikke. Jeg tror heller ikke, at størstedelen af skatteyderne ville kunne foretage den spekulation. De er simpelt hen ikke i stand til at overse det. Mange af dem ville begå fejltagelser og blive sure på hele skattesystemet. Nej, det kan vi ikke være interesseret i. Også ud fra det synspunkt må vi

altså have samme system for alle danske borgere.

Som sagt, jeg tror ikke på det med det frivillige og jeg har i dag konstateret, at det konservative parti står fuldstændig alene i denne sag, helt isoleret.

Og jeg har altså ikke forstået på hr. Ninn-Hansen — som ganske vist talte herom — at han ville forhandle og samarbejde, således som vi jo har lagt op til det med vort forslag. Det er klart, at når skattefradragreglen er bevaret i dette forslag, er det, fordi det er et oplæg til forhandling i et folketing, hvor vi ved, at 4 partier er tilhængere af bevarelse af denne skattefradragret. Det er klart, det er et forhandlingstilbud, men jeg synes ikke, at vi her i dag hverken fra venstre eller de konservative har mødt et virkeligt forhandlingstilbud. Jeg føler ingen trang til at gå ind på alle de enkeltheder, der har været nævnt, men det, man tilbyder at forhandle om, hvad er det? Det er alt det, der interesserer venstre og det, der interesserer de konservative. Tilbyder man forhandling om det, der interesserer landets trods alt største parti, socialdemokratiet, som har regeringsmagten i dette øjeblik? Tilbyder man forhandling om det? Det har vi ikke hørt noget om. Når man ikke er imødekommende over for det forslag, som ligger på bordet, og som er fremsat til forhandling, vil jeg ikke kalde det for tilbud om forhandling.

Om hr. Baunsgaards indlæg vil jeg gerne sige, at jeg synes, der var mange positive ting i det. Jeg har også til hr. Baunsgaard i en diskussion på Nærum Nylon sagt, at jeg synes, der er gode ting i det radikale forslag. De er tilmed så gode, at vi, hvad angår det meste af det, hr. Baunsgaard sagde heroppefra — og som jeg selvfølgelig kendte i forvejen fra forslaget — udmærket kunne være med dertil. Det gælder således forenklingen, det gælder hr. Baunsgaards synspunkter med hensyn til de omkostningsbestemte fradrag, tilskudsfradrag o. s. v. Her har vi nøjagtig den opfattelse, som hr. Baunsgaard gav udtryk for.

Der er dog én ting, vi reagerer imod, og som jeg reagerer imod som grundlag for en forhandling om — jeg understreger igen — det forslag, der ligger til forhandling, nemlig regeringens kildeskatteforslag, og det er, at man fra radikal side siger: skattesystemet må forenkles, og denne forenkling skal være

[Finansministeren.]

gennemført, før vi kan begynde at snakke om kildeskat med jer. Det synes jeg er en urimelig måde at lægge op til forhandling på. Vi har hidtil haft forhandlinger, vi har haft lange, trange, men også ofte gode, saglige forhandlinger i momsudvalget, synes jeg, hvor vi har gennemgået en masse af disse ting. Da holdt vi vort kildeskatteforslag tilbage, vi pressede det ikke frem dengang, vi sagde ikke, det var noget ultimatum. Og vi har jo haft alle disse forhandlinger, hvor vi har prøvet på — dette være også sagt til venstre og de konservative og til andre — at lave den reform, som hr. Baunsgaard talte om her, ganske vist ikke med fradragene, så langt nåede vi ikke, men vi nåede dog ret langt med f. eks. skalaerne, som hr. Baunsgaard og andre har talt om.

Vi nåede dog et godt stykke i retning af at skulle tage stilling til en opbygning af skalaerne med konkrete procenter, konkrete tal, på basis af de beløb, der var til rådighed. Det var måske en god fremgangsmåde at nå igennem dette og spørge: hvad skal vi betale i skat, hvor meget skal vi skaffe, hvordan skal det fordeles, og hvordan skal vi kræve det op, med hvilket system skal vi så arbejde i selve opkrævningen?

Men det var jo nu ikke os og heller ikke hr. Baunsgaard og hans parti, der slog det i stykker, det var det ikke.

Nu har vi en anden situation. Vi har klart markeret fra vor side, at kildeskatten for os nu må være det centrale led i en skattereform. Det kan man jo være sur over, hvis man vil, og sige, at det er da en værre måde at lægge det op på, men det har vi nu altså valgt og mener, at vi vil føre det igennem som vores politik. Kildeskatten er det afgørende. Og så kan jeg ikke se — og det være altså sagt til hr. Baunsgaard — at man skal stille dette op som et enten-eller, at vi først skal have gennemført en forenkling af vort skattesystem, og når vi så har gjort det, kan vi begynde at snakke om kildeskatten. Hertil kan vi vist roligt sige, at sådan snakker vi i hvert fald ikke i dag.

Kildeskatten er for os noget centralt, og jeg mener, det rigtige saglige standpunkt — og jeg ved jo, at det saglige er noget, som ligger hr. Baunsgaard og hans parti meget på sinde — det er sagen, det er det, det drejer sig om, så hvorfor ikke forhandle det sam-

tidig? Jeg kan ikke rigtig se, hvorfor man skal have denne modsætning. Vi er jo i vores forslag gået et meget betydeligt skridt — det tror jeg også hr. Baunsgaard vil indrømme — i retning af en forenkling og en systematisering af fradragene o. s. v. Vi har ikke ophævet dem, og jeg vil gerne, selv om det måske kan blive optaget forkert både af hr. Baunsgaard og hr. Aksel Larsen, sige, at jeg ikke uden videre er sikker på, at vi bare skal ophæve fradragene. Jeg er, som jeg så mange gange har sagt, enig i, at skattefradragets regel er en regel, vi godt kan undvære, den har endda været skadelig i dansk skattelovgivning, men efter det forslag, vi har udarbejdet i regeringen, kan jeg med sindsro sige, at denne regels skadelige virkninger er fuldstændig ophævet.

Jeg har da også mærket mig, at hr. Aksel Larsen i dag heroppefra for det første sagde til mig, at det var snigmord på skattefradragets regel, jeg havde lavet dér, men dernæst til hr. Ninn-Hansen ironisk eller drillende — det var meget interessant — om ikke de konservative havde opdaget, at skattefradragets regel kun er bevaret på papiret i regeringens forslag og i virkeligheden er slagtet. Det var det, hr. Aksel Larsen sagde til de konservative, og jeg kan da helt tilslutte mig den udtalelse. (*Ninn-Hansen*: Hvilken udtalelse?). Hr. Aksel Larsens udtalelse. (*Ninn-Hansen*: Ja vel!). Den udtalelse, at skattefradragets regel er bevaret på papiret, men i virkeligheden er slagtet — med én eneste undtagelse, og jeg ved, det er den, der interesserer de konservative. Vi bevarer udskrivningsskalaen i den udstrækning, som den virkelig er en beskyttelse; det er vi nogle der tvivler på at den er, men det er der andre der mener den er. I den udstrækning denne udskrivningsskala er en beskyttelse mod en for kraftig forhøjelse af skatterne på de høje indtægter, da bevarer vi den. Vi bevarer altså en slags loft, men det er rigtigt, at ellers er skattefradragets regel kun bevaret på papiret. Derfor er det heller ikke rigtigt, når hr. Aksel Larsen og også hr. Baunsgaard siger, at det er så forfærdelig indviklet, fordi vi har bevaret skattefradragets regel; det er overhovedet ikke indviklet. Det er rigtigt, at systemet teknisk set ville blive endnu pænere, hvis man ophævede den, det er klart. Men selve

[Finansministeren.]

systemet er overhovedet ikke indviklet mere; det kildeskatteforslag, der foreligger her, er nemlig præcis sådan, som det ville være, hvis skattefradragsreglen var ophævet. Det bliver opkrævningsskalaerne, der er afgørende for hele systemet, og der er ingen vaklen dér.

Næh, der er kun ét spørgsmål tilbage, og det er, hvorvidt skattefradragsreglen med en udskrivningsskala giver en beskyttelse for skatteyderne. Det tror altså nogle partier i denne sal, men jeg har da også bemærket, at såvel hr. Aksel Larsen som hr. Baunsgaard, der så ivrigt i dag talte om skattefradragsreglens ophævelse, til trods for at de erkender, at den jo faktisk er ophævet i vort forslag, siger — det har de ikke sagt i dag, men ved andre lejligheder — at hvis man ophæver skattefradragsreglen, skal vi have et loft. Dette sidste går kun på hr. Baunsgaard, vil jeg dog tilføje; hr. Baunsgaard har stillet som betingelse, at hvis man ophæver skattefradragsreglen, skal vi have et andet loft i stedet for, men jeg husker, at hr. Aksel Larsen ved en given lejlighed i hvert fald gav udtryk for sympati, uden at jeg derfor vil binde ham til dette.

Det, jeg vil sige, er, at hvis man alligevel skal have et loft på 55 eller 60 pct., kan man jo lige så godt bevare den udskrivningsskala. Jeg kan altså ikke se forskellen. Jeg kan se den forskel, at der er et ord, der forsvinder ud af dansk skattelovgivning, men jeg kan ikke se realitetsforskellen. Jeg vil endda gå så vidt, så jeg vil sige, at der er større muligheder for bevægelighed i retning af omfordeling af skattebyrden, hvis man bevarer udskrivningsskalaen og gennemfører opkrævningsskalaen, som vi gør i det system, vi her har forelagt, end der er, hvis man sætter et fast loft, som ingen kan røre ved. Der er større bevægelsesfrihed i dette forslag. Det skal dog ikke betyde, at jeg i dag vil stå og sige, at så skal vi bevare denne skattefradragsregel. Vi er klar til forhandling også om dette punkt, men jeg vil gerne have, at i hvert fald det saglige i sagen skal frem; og det er altså ikke bare et fupnummer, der er lavet her. Hensigten er at imødekomme den situation, der er i folketinget, at der er disse partier, som ønsker at bevare skattefradragsreglen; vi

har prøvet på at finde ud af, hvordan man kan gøre det på en sådan måde, at man alligevel får et godt forslag ud af det.

Det er blevet sagt af 4 partier, at de vil bevare den, men det er også blevet sagt i dag af 3 partier — og det ene af de førømtalte fire er altså også med dér. Forstod jeg — at de godt kan være enige om at ophæve skattefradragsreglen. Så forvirret og broget er det altså i øjeblikket. I virkeligheden er det skinmanøvrer, skintale, eller hvad man vil kalde det, hvis situationen er den, at vi i det danske folketing i dag kunne gennemføre regeringens forslag som kildeskatteforslag med, som hr. Aksel Larsen siger, faktisk og praktisk ophævelse af skattefradragsreglen. Hvis der kunne blive enighed om det — og jeg forstår på de konservative, at på det punkt har man accepteret — så smid dog det med den frivillige kildeskat over bord; så har vi i hvert fald, jeg vil ikke sige den største reform, der nogen sinde er lavet i dansk indkomstskattelovgivning, men dog en betydelig reform af den danske indkomstskattelovgivning halet hjem.

Hvis situationen var sådan, var det glædeligt. Det er den ikke, det ved vi alle; man snakker, man stiller andre ting op, som først skal undersøges o. s. v., som nu de radikale har gjort. Jeg er stort set enig i det, hr. Baunsgaard har sagt, uden at jeg vil gå i enkeltheder med hensyn til fradragsene o. s. v., og det kunne jeg godt give tilsagn om at være med til at forhandle om, og det vil jeg gerne give tilsagn om, hvis de radikale så vil give tilsagn om at være med til at gennemføre vort kildeskatteforslag. Men det har jeg ikke hørt noget om endnu. Her har vi det igen: man vil forhandle, man er velvillig o. s. v., men regeringens kildeskatteforslag, nej, det er alligevel ikke det, vi skal forhandle om. Og det er altså det, der ligger på bordet, og som regeringen beder om en forhandling om.

Jeg må sige et par ord om § 86, som hr. Foged og hr. Johan Asmussen var inde på, altså kontrolbestemmelserne. Det, hr. Foged sagde, lå helt på linje med det, han sagde i fredags under behandlingen af lovforslaget om ændring af kontrolloven, og det har jo også givet genlyd i befolkningen; hr. Foged har haft store resultater ud af denne

[Finansministeren.]

„saglige“ — i gåseøjne — agitation, som blev ført her fra folketingets talerstol. Det er jo ikke rigtigt, hvad der blev sagt; hverken forslaget til kontrollov eller dette sigter imod, at man nu på en urimelig måde skal have kontrolleret folk. Der er simpelt hen tale om, at der skal være kontrol. Kontrol er nødvendig, og jeg forstår ærlig talt ikke venstre i dette. Jeg forstår ikke, at man over for befolkningen kan give det udseende af, at man er imod en rimelig og effektiv kontrol, som stiller lønmodtagerne på lige fod med andre borgere i dette samfund, eller rettere sagt er imod, at vi får en kontrol med de erhvervsdrivende, som er rimelig. Og i dette tilfælde er det, hr. Foged, da ganske naturligt, at der må være et eftersyn, når det skal være arbejdsgiverne, som udfører dette hverv, eller andre personer — all right, hvis vi skal indføre andre, husmødrene blev nævnt — at der da må være et eftersyn, en vis kontrol. Jeg vil slet ikke gå dybt ind på dette spørgsmål, for jeg mener, det er åbenbart for alle, at en sådan kontrol må finde sted.

Jeg vil imidlertid også gerne benytte lejligheden til at sige, at dette med, at husmødrene nu skal være skatteopkrævere, det kan måske nok til en vis grad være rigtigt. Det står i hvert fald i lovforslaget, at også privat medhjælp i landbrugsvirksomhed og privat husholdning skal ind under kildeskatteordningen, altså A-systemet. Der står også, at hvis indtægten er under 20 kr. om ugen, falder den dog uden for A-systemet. Det betyder ikke, at de pågældende ikke skal betale skat; det vil jeg lige sætte en streg under, det er der nemlig nogen, der misforstår. Det betyder kun, at den ikke skal opkræves via kildeskatteordningen. Selvfølgelig skal de betale skat; det bliver et forhold mellem dem og skattevæsenet. Men jeg vil gerne sige, at jeg hele tiden har været betænkelig over for dette beløb, 20 kr., og det har jeg også givet udtryk for i det folketingsudvalg, som behandlede sagen. Det svarer simpelt

hen til det norske beløb, men vi er betænkelige, jeg er det i hvert fald, og mener, at det vel nok er for lille. Man får for meget løs medhjælp med ind under systemet, og det kan ikke være hensigtsmæssigt; derfor mener jeg, at man enten skal sætte beløbet op eller gøre, som hr. Baunsgaard foreslog det i sin tid i udvalget: overlade det til finansministeren hvert år at fastsætte et passende beløb, så man undgår at medtage den tilfældige hushjælp, for den skal ikke med ind under dette system; det er jeg altså helt enig i. Og jeg vil gerne sige til hr. Foged, at på det punkt kan vi ikke blive uenige; det skal kun gælde hushjælp, som er mere varigt beskæftiget.

Der er en lang række enkeltheder, som man burde svare på, men det er ikke normalt ved første behandling; jeg skal lade være med det. Hr. Johan Asmussen sagde, at den enkelte skatteyder kom på afstand af skattebetalingen, når man får kildeskat, og der blev henvist til en fjernsynsudsendelse; jeg ved ikke, om hr. Johan Asmussen ikke hørte Myrvold, den norske finansminister, som sagde det modsatte; han sagde, at nordmændene var blevet langt mere skattebevidste, efter at de havde fået kildeskatten, for der stod på lønningsposen præcis, hvad der blev trukket fra i skat af den indtægt, man havde tjent, og det kendte man ikke forud, da var skatten noget, der svævede, og man havde ikke nogen rigtig fornemmelse af sammenhængen mellem skatten og indkomsten.

Til hr. Niels Westerby vil jeg kun sige, at det, han trak op i indledningen til sit indlæg, det er det samme, som jeg her har sagt: der må være to elementer, samtidigheden og så det, at skatten opkræves så nær ved indtægtserhvervelsen som muligt. Det sidste lægger vi altså meget stor vægt på, og det gør lønmodtagerne også. Lad mig slutte, som jeg begyndte, med at sige, at det ikke er nok, at man har en samtidighedsskat, der dækker en årsperiode. Det løser nemlig ikke problemerne vedrørende sygdom og arbejdsløshed eller konen, der

[Finansministeren.]

holder op med arbejde eller tager arbejde — i hvert fald ikke inden for det år, man er inde i. Vi må ikke tro, at det for lønmodtagerne kun drejer sig om at få løst problemet: samtidighedsskat på årsbasis. Det drejer sig i virkeligheden om at få et skattesystem, hvorefter skattebetalingen virkelig følger lønnen, hvad enten den er ugentlig eller månedlig, eller hvordan den er. Det er her en væsentlig part af problemet ligger, og det er det, regeringen ønsker løst nu ved gennemførelse af kildeskatten. Det er ikke nok at finde på et eller andet system med beregning af en samtidighedsskat, det gælder selv om man kasserer det konservative synspunkt og går over på noget andet, der bliver ens for alle, sådan som de radikale har været inde på det her i dag. Det er ikke nok; vi må have et system, hvorefter skatten følger indtægten fra uge til uge eller fra måned til måned, sådan som den nu bliver tjent.

Statsministeren (*J. O. Krag*): Der er under denne interessante debat faldet nogle politiske udtalelser, som jeg synes gør det nødvendigt, at jeg tager ordet.

Hr. Foged fremkom med et synspunkt, som jeg ved er meget populært i venstrekredse — jeg har også hørt hr. Poul Hartling anvende det i en debat, vi havde i Folkets Hus her i København — nemlig, at det da er mærkeligt, at socialdemokratiet i den grad angriber skattesystemet for at være ubrugeligt, for at være gammeldags, for at være ude af takt med, hvad et moderne industrisamfund, et moderne samfund i stærk udvikling behøver, for dette socialdemokrati har jo haft regeringsmagten siden 1953 og har endda i perioder, som det bliver sagt, haft et absolut flertal til rådighed, så det er da meget mærkeligt, at socialdemokratiet ikke har lavet det om for længe siden. Det er jo den slags argumenter, man kan anvende i en debat, og som tilsyneladende er vældig fikse og jo nok hos den tilhører, der ikke er tilstrækkeligt orienteret om grundreglerne i dansk politik, lidt for let glider ned. Sandheden er jo, at socialdemokratiet aldrig har disponeret over noget flertal i dansk politik. Vi har haft flertalsregeringer sammen med andre partier, men det har ikke været muligt under disse fler-

talsregeringer at gennemføre f. eks. kildeskatten. Hvis det havde været muligt at gennemføre kildeskatten under flertalsregeringerne, ja, så havde den for længst været gennemført. Men vore partnere var dengang ikke indstillet på at tage kildeskatten, ganske som de pågældende partier — ja, i denne sal bliver det det pågældende parti — jo heller ikke er det i dag. Se, det er altså en argumentation, der ikke holder for en nærmere prøvelse. Det synes jeg skulle siges.

Hr. Foged var så venlig at erindre om en kritik, jeg har øvet over for venstres skitse til et skatteforslag — sådan skal det vel kaldes — og det er rigtigt, at jeg har fremsat en del kritik. Jeg gjorde det på et møde med hr. Poul Hartling, det møde, jeg omtalte før, og som jeg i dag ser i aviserne, at over 2 millioner mennesker har overværet, det er jo helt overvældende, og jeg har også gjort det i en i øvrigt uhyre saglig diskussion, jeg havde med hr. Foged i dagbladet Politiken. Jeg er glad for, at hr. Foged giver mig anledning til at vende tilbage til det, for hr. Henry Christensen havde nogle bemærkninger om det i debatten om merværdiomsens, som jeg dengang ikke syntes jeg ville svare på, men når de nu gentages, vil jeg gerne gøre det. Hr. Henry Christensen sagde, at når venstre klart og tydeligt siger, at partiet ønsker den sociale balance i skattereforment fastholdt, så skulle det ikke være nødvendigt at føre en stor offentlig polemik, der mistænkeliggør, om man nu har det sigte eller ej. Så let er det jo ikke, hr. Henry Christensen, så enkel er sagen ikke.

Nu skal jeg ikke forsøge at referere hele den lange debat, jeg havde med hr. Foged i Politiken — man kan selv slå den efter — men jeg må komme til det resultat, at venstres skitse — jeg ved godt, at det ikke er et skatteforslag, så langt er venstre ikke endnu — men den skitse til en skattereform, der er lagt frem, også efter det, der har stået i aviserne om den, må medføre betydelige lempelser for høje indtægter — jeg betragter en skattepligtig indkomst på 50.000 kr. som en høj indtægt — og dér giver man betydelige lempelser. Til gengæld må man opkræve meget høje forbrugsskatter. Jeg vedstår mit partis og regeringens forslag om en 10 pct.s moms, men jeg er betænkelig ved, hvad der går herudover, og jeg tror, at når man til-

[Statsministeren.]

rettelægger et system, der giver lettelser for de store indkomster, stærkt forøget forbrugsbeskatning, over 10 pct. — der har været auktion, man har talt om 12½ pct. og 15 pct., og jeg kan ikke huske, om det var 16²/₃ pct., man har været helt oppe på 20 pct. — og man så samtidig vil ophæve formueskatten og vil ophæve den faste beskatning på det, man kalder produktionsmidlet dyrket jord, så tror jeg, at den sociale balance kommer i vanskeligheder, og det er det, jeg har sagt over for venstre. Jeg har sagt det til hr. Foged, og nu må jeg altså her sige det én gang til. Men jeg erkender, at det er ikke momsforslaget, vi behandler i dag, det er kildeskatten.

Jeg vil gerne gentage det, hr. Peter Nielsen sagde. Det er ikke rigtigt, når man siger, at kildeskatten bare er en teknisk opkrævningsform. Det er ikke rigtigt. Kildeskatten, som den nu er forelagt af finansministeren, er i sig selv en skattereform og løser en række meget vigtige skatteproblemer. Det er ved at tage regeringens kildeskatteforslag med i forhandlingerne som det væsentlige punkt, at man giver disse forhandlinger perspektiv og mening, at man skaber en skattereform med perspektiv og mening for den store del af den danske befolkning. Derfor er det en meget vigtig drøftelse, vi har i dag. Det er vel sådan set en drøftelse af grundlaget for en skattereform. Kildeskatten må blive udgangspunktet. Kildeskatten fjerner urimelighederne ved den høje førsteårsbeskatning af stigende indkomster, og den gør det uden at forhøje momsprocenterne, sådan som venstre vil det ved en løsning, der alligevel ikke når at løse problemerne. Dertil kommer så alle de andre fordele, der er knyttet til kildeskatten, og som jeg ikke behøver at gentage.

Hr. Ninn-Hansen havde lagt mærke til, at jeg, bl. a. på socialdemokratiets årsmøde i Odense, havde udtrykt kritiske synspunkter over for de konservatives såkaldte frivillige kildeskat. Hr. Ninn-Hansen opgav på forhånd at argumentere imod det, jeg havde sagt, og gjorde det med den begrundelse, at det var noget, jeg havde sagt som formand for et stort parti. Nu er det jo vitterligt, at jeg er formand for et stort

parti, men det forekommer mig at være en ejendommelig begrundelse for ikke at gå ind i debatten. Tør man antage, at det skyldes, at hr. Ninn-Hansen ikke har argumenter mod det, jeg sagde? Jeg ved, at hr. Ninn-Hansens taletid er begrænset og skal derfor ikke uddybe det. (Poul Sørensen: Ja!). Ja men det er ikke mig, der har lavet den begrænsede taletid, hr. Poul Sørensen — det er ikke mig; og jeg har selvfølgelig adgang til her at svare på, hvad hr. Ninn-Hansen retter af bemærkninger til mig i sin tale; det kan vi vist godt være enige om.

Jeg tror, at den frivillige kildeskat er et surrogat, man skal vogte sig for. Surrogater er oftest af ringere kvalitet end den oprindelige vare, og det er nu engang den ægte vare, nemlig regeringens kildeskatteforslag, man skal holde sig til.

Jeg er ganske enig i det, finansministeren sagde om de besværlige, administrativt besværlige, omveje, de konservative vil skabe ved deres metode for noget, som ikke er en kildeskat. Det er jo rigtigt, det, finansministeren sagde. Tænk, om alle landets arbejdere torsdag aften skulle stå i kø foran alle landets banker! Der er jo ikke fornødt i det.

Jeg har i den senere tid haft lejlighed til at tale med arbejdsgivere om, hvad de mener om administrationen af regeringens kildeskatteforslag. Jeg skal ikke nævne navne, men jeg har talt med arbejdsgivere, der har virksomheder i udlandet, i lande, der har kildeskat, og de har over for mig givet udtryk for, at de ikke forstod de konservatives og venstres hårdnakkede, dogmatiske modstand mod kildeskattens indførelse; den fungerede glimrende i de lande, hvor de havde deres virksomheder. Jeg har også talt med arbejdsgivere, der har store virksomheder og altså skal foretage tilbageholdelse af skatten for mange mennesker, og de finder, at det administrativt ikke er en uoverkommelig opgave for dem. Jeg talte med en mand, der har en virksomhed med 400 mennesker — arbejdere og funktionærer. Han sagde: nå ja, jeg har spurgt min direktør; det vil tage en halv dame om måneden at løse den opgave, og til gengæld er man så fri for mange andre besværligheder, der også i dag for arbejdsgiverne knytter sig til det bestående system.

[Statsministeren.]

Det bør stå helt klart, at der ikke i andre partiets skatteoplæg er fremkommet noget, som blot tilnærmelsesvis kan byde skatteyderne, og ganske særlig lønmodtagerne, de fordele, som er indeholdt i regeringens kildeskatteforslag. Derfor må vi fastholde — som finansministeren gjorde det — at kildeskatten er et centralt og uundværligt led i en skattereform. Vi vil ikke medvirke til yderligere lapperier; der er lapper nok i det danske skattesystem. Vi er rede til midlertidige overgangsordninger, indtil kildeskatten kan virke fuldt ud, men det må være en kildeskatteordning, der skal være kernen i reformen af et forældet skattesystem, den reform, der er så stærkt påkrævet, som befolkningen venter utålmodigt på, og som også erhvervene gerne vil have en hurtig afklaring på.

Peter Nielsen: Jeg vil gerne have lov til at rette en hjertelig tak til hr. Ninn-Hansen, fordi han nu har udnævnt mig til gudmoder eller navngiver af hans forslag. Nu kan jeg imidlertid ikke lide at pynte mig med lånte fjer, så jeg må desværre returnere dette.

Da vi i sin tid havde første behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en kommission vedrørende adgang til betaling af skat af løbende indkomst, sådan hedder det vist officielt, udtalte jeg — Folketingstidende for 1965-66 sp. 1731:

„Det er vel ganske givet, at det konservative folkeparti også har mærket et tryk og et ønske fra vælgernes side om at få en egentlig kildeskat, og derfor har man fundet frem til noget, man nu kalder frivillig kildeskat“.

Og lidt senere — sp. 1732 — siger jeg:

„Det, der er tale om her, har i virkeligheden ikke noget som helst med kildeskat at gøre“.

Det væsentlige er jo altså, at hr. Ninn-Hansen og jeg er enige om, at der hverken er nogen frivillighed eller nogen kildeskat i det; så kan det jo være lige meget med navnet — Tribini går jo også og kalder sig professor. Men skulle det være en anden gang, det med gudmoder — eller gudfader må det vel blive — til en af hr. Ninn-Hansens tanker eller ideer, så kan vi da tale om det, for som oftest trænger de da til en kristen

opdragelse. Men som sagt: navnet er det lige meget med, det kommer an på, hvordan barnet er, og for at bruge en gammel rigsdags vending så er frivillig kildeskat et dødfødt barn, der er løbet ud i sandet for lang tid siden. Det må ikke opfattes sådan, at jeg udtrykker nogen mistillid til det udvalg, der er nedsat. Det er gode, saglige folk, men man har simpelt hen stillet dem en fuldkommen umulig opgave.

Hr. Foged anker over de standardfradrag — som jeg synes er en meget god ting — der er med i dette kildeskatteforslag; vi taler om, at fradragsjunglen skal vi rydde op i, men man må endelig ikke tro, vi kan afskaffe alle fradrag; så ville vi stille lønmodtagerne alt for ringe i forhold til de selvstændige næringsdrivende, der kan trække deres driftsudgifter fra simpelt hen over deres regnskab. Vi er enige om at rydde op i junglen, men der er kun den vej at standardisere. Vi ved, hvor meget skattemyndighederne døjer, og hvor megen irritation der er hos skatteyderne i dag over, at vi skal ligge og slås med alle disse mere eller mindre umulige fradrag. Der er kun den vej, selv om det ikke kan give millimeterretfærdigheden, at standardisere dem efterhånden.

Hr. Johan Asmussen sagde, at det kunne ikke være alvorligt ment fra min side, at vi kun kan forhandle om en skattereform på basis af det egentlige kildeskatteforslag, der nu ligger her. Jeg har aldrig været så alvorlig, som da jeg sagde det.

Foged: Finansministerens udtalelser var ret konsekvente med hensyn til, at det skulle være kildeskat og kildeskat og absolut kildeskat. Jeg vil gerne stille et spørgsmål: der er fra mange partiets side i dag givet udtryk for, at vi er villige til forhandlinger om noget; vi benævner samtidigsskat. Er det egentlig ikke det, finansministeren har bedt os om at gå ind i forhandlinger om? Er det ikke også lønmodtageren, der kommer og siger det til folketinget? Om det skal være arbejdsgiverne, der foretager opkrævningen, eller det skal være andre, har lønmodtageren da ingen særinteresse i. Lønmodtageren har interesse i, at det er en samtidigsskat, og vi har givet positivt tilsagn om at medvirke til, at vi kan få en samtidigsskat. Når jeg nu spørger, hvorfor det absolut

[Foged.]

ikke kan være det, vi skal forhandle, så må jeg stille et spørgsmål mere, der lyder: er der en særlig baggrund, er der noget særligt politisk, finanspolitisk, bag spørgsmålet omkring kildeskat i forhold til spørgsmålet om samtidighedsskat? Finansministeren burde oplyse os om det, hvis der var noget ganske særligt, som kildeskatten ville kunne udfylde og opfylde, der ikke findes omkring samtidighedsproblemet. Jeg understreger, at vi er parat til at forhandle om dette samtidighedsspørgsmål, og jeg kan i den forbindelse sige, at jeg håber, at det udvalg, der skal behandle den såkaldte frivillige kildeskat, også tager hensyn til den del af kommissoriet, hvor vi fra venstres side fik indføjjet, at spørgsmålet vedrørende de faldende indkomster var et så alvorligt spørgsmål, at kommissoriet også skulle omfatte, hvordan man kunne behandle de faldende indkomster, for at det ikke skulle afstedkomme særlige skattepolitiske ulykker. Jeg håber da også, det vil vise sig, at udvalget har taget det med, når nu engang betænkningen foreligger.

For øvrigt har jeg kun at takke for de udtalelser, finansministeren kom med om skattefradragsretten. Som jeg gav udtryk for i min første tale, har jeg også haft min tvivl vedrørende forslaget udformning med hensyn til, hvor vidt og hvor godt skattefradragsretten var opretholdt, og vi har jo nu fået udtryk for, at den nærmest er blevet til en skueret, og min tvivl er sådan set nu blevet bragt dertil, at det ikke længere er en tvivl, for nu siger finansministeren jo selv, at der faktisk ikke er ret meget andet tilbage af skattefradragsretten.

Så kom finansministeren på ny ind på spørgsmålet om kontrolloven og kom med lidt bitre bemærkninger i den anledning. Når vi kredser omkring spørgsmålet, er det, fordi der i gældende lov står, at for at aflægge besøg i et hjem — hvad enten det nu drejer sig om almindelige, borgerlige ulovligheder, eller det drejer sig om skatteulovligheder — skal der være en begrundet formodning om, at vedkommende borger på en eller anden måde har overtrådt landets love. Jeg er ikke særlig juridisk kyndig, men jeg har ladet mig fortælle af jurister, at der findes særlige regler i straffeloven vedrørende ransagning af hjem, og hvis disse særlige regler

skal opretholdes og overholdes, så kan det, finansministeren vil indføre med denne lov, kun betyde, at § 72 i grundloven herefter skal udhules. Medens finansministeren i fredags ved behandlingen af forslaget om ændring af kontrolloven sagde, at det jo kun drejer sig om virksomhederne og ikke hjemmene, indrømmer finansministeren, at dette forslag omfatter hjemmene, det omfatter den husmoder, som altså har haft den pligt at udbetale en løn og at tilbageholde en skat, fordi der er udbetalt mere end 20 kr. i løbet af en uge. Husmoderen er i den forbindelse blevet arbejdsgiver, og loven omfatter også husbesøg for at kontrollere hendes skat; sådan er lovforslaget udformet, og det beviste jeg ved at oplæse, hvad der stod i det. Jeg beder finansministeren bemærke, at de ting, jeg kom med i dag, ikke var mine ord, det var fra ende til anden citat af, hvad der stod i lovforslaget; det er altså ikke mig, der siger det; det er finansministeren, der har fremsat det for os netop i den udformning... (*Finansministeren*: [Henry Grünbaum]: Jeg har heller ikke bestridt det!). Nej, men så er debatten i fredags ikke korrekt længere, så er dette med, at der kan aflægges husbesøg i alle hjem, altså problemet, og det står åbent til drøftelse, om vi vil være med til det eller ej. Nu siger finansministeren, at han ikke vil bestride, at der kan blive tale om besøg i hjemmene; så er det altså fastslået, at der kan aflægges disse besøg, hvis dette lovforslag bliver vedtaget. Jeg håber, at netop dette, at der kan aflægges ubegrundede besøg, ikke skal blive tilfældet i vort land foreløbig. Finansministeren sagde, at det gjaldt ikke dem, der ikke udbetaler over 20 kr. om ugen. Jeg ville egentlig gerne spørge den højtærede finansminister om, hvordan det er, når det nu ikke er 20 kr., men kun 18 kr.

Skal vedkommende da ikke betale skat af dem? Det skal de jo da. Hvis ikke, hvem har så pligt til at betale skat af de 18 kr.? Kan finansministeren da ikke tydeligt se, at der her er ved at være noget, der ikke er så nemt at administrere? Jeg må give det ærede medlem hr. Baunsgaard ret: lad os dog alligevel holde os til selvangivelsen i vid udstrækning som det primære, for at man i det hele taget kan finde frem til, hvordan den enkelte borger kan beskattes på lettest mulig måde uden alt for mange fiksfakserier,

[Føged.]

Hr. Peter Nielsen spurgte, om vi ville afskaffe fradragene. Nej, det vil vi da ikke. Vi ønsker, at fradragene skal bevares, men vi er ikke ubetinget tilhængere af standardiserede fradrag — ud fra den betragtning, at standardiserede fradrag ofte kan blive uretfærdige over for de enkelte borgere. De borgere, der ikke har relevante udgifter, får også fradragene, uanset at de ikke har disse udgifter, medens de borgere, der har udgifterne helt til toppen, kun lige får dækket de udgifter ind, de har. Der er ingen rimelighed, der er ingen retfærdighed i det. Derfor er vi ikke ubetingede tilhængere af disse store standardfradrag.

Den højtærede statsminister sagde til mig, at selv om man har haft regeringsmagten, har man jo ikke kunnet gennemføre en kildeskatteordning. Nej, det er rigtigt, men det har vi da vist heller aldrig sagt. Vi har sagt, at regeringen havde kunnet få gennemført en ændret skattelovgivning. Vi har ikke nævnt, at den kunne få gennemført kildeskat. Med en ændret skattelovgivning havde vi dog undgået den situation, at selv regeringens egne folk står op og siger, at det er et fortvivlende system, vi har. For det er dog det fortvivlende system, der er kommet til verden, medens socialdemokratiet har haft magten.

Den højtærede statsminister siger videre, at venstres skitse har betydelige skattelemper til de høje indkomster. Det er ikke rigtigt. De beregninger, der er udført, og som vi naturligvis har udført internt, åbenbarer for os, at der er lighed mellem indkomstgrupperne. Skal der flyttes på indkomstgrupperne, er også vi tilbøjelige til kun at gøre det i samarbejde med et folketing, der mener, at der skal flyttes nogle udgifter fra den ene gruppe til den anden; men i venstres skitseforslag er der ikke nogen flytning, de høje indkomster har samme beskatning som i dag. Det er status quo med hensyn til indkomstgrupperne. Må jeg i den forbindelse sige, at ved overgang til en forøget forbrugsbeskatning får man jo muligheder for, at visse ting i beskatningen kan blive langt bedre, end de er i dag, og muligheder for en forenkling.

Når statsministeren tillige siger, at vi ønsker at afskaffe eller aftrappe formueskatten og også ejendomsskatten på pro-

duktionsjord, vil jeg gerne sige, at det skulle jo ikke være helt uoverkommeligt, al den stund de beløb, der udskrives på dette felt, dog ikke er den store beskatningsmasse. Så vidt jeg husker, indbringer formueskatten i alt ca. 300 mill. kr. om året og ejendomsskatterne et lignende beløb. I betragtning af, at vi kan regne med, at næste års budget kommer til at lyde på, er det ikke 24 milliarder, når vi tager skattemassen som helhed, skulle mulighederne for at finde en eller anden aftrapningsordning være til stede, og vi har i vort forslag indarbejdet en aftrapningsordning på disse områder. Vi har for søgt at bibeholde, at skabe, social balance bl. a. derved, at vi i vort forslag, hvorefter der bliver merværdiafgift på alle varer, giver en fødevarerefusion, for at der ingen sinde skal blive lagt skat på fødevarerne i det almindelige forbrug. Men ethvert forbrug ud over det almindelige forbrug får naturligvis denne skat.

Må jeg endelig sige, når man roser kildeskatten i vore nabolande så meget, at det kan da gerne være, for der er jo ingen vej tilbage. Jeg kan dog sige, at der står i bemærkningerne til lovforslaget — og det er jo et godt, sikkert sted at hente oplysningerne — at man i Norge efter 4 års prøvetid nedsatte et udvalg, der skulle finde frem til, om der dog ikke var nyere og bedre veje end det stykke vej, man var kommet igennem i de første 4 år. Selv lande, der har kildeskattesystemet, nedsætter altså udvalg til at omarbejde det, og det kan jo godt give os grund til at tænke over, om vi ikke kunne finde et system, der var endnu enklere, før vi er kommet endnu længere frem.

Ninn-Hansen: Statsministeren fremsatte nogle bemærkninger om, at regeringen lægger vægt på, at kildeskatten kommer med i skattereformen. Det er hverken nogen nyhed eller nogen overraskelse, det er vi bekendt med; vi er også bekendt med, at forhandlingerne sker på det grundlag.

Jeg lagde også mærke til, at statsministeren ikke korrigerede min bemærkning om, at regeringen har den indstilling, at såfremt skattereformen ikke gennemføres i løbet af dette folketingsår, er det ikke regeringens agt at fremsætte et nyt forslag, hvilket vel

[Ninn-Hansen.]

vil sige, at så ønsker regeringen ikke at fortsætte længere. Vi er altså bekendt med, på hvilke betingelser regeringen går ind i forhandlingerne, men regner fortsat med, at også regeringen ønsker forhandlinger med henblik på at få en skattereform.

Statsministeren sagde, at jeg ikke var kommet med argumenter imod hans udtalelser om den frivillige kildeskat. Nej, det er jeg ikke. En af statsministerens udtalelser gik ud på, at forslaget var en død sild, og jeg erkender, at jeg ikke ved, hvordan man argumenterer imod en død sild; det har jeg ikke noget kendskab til, og jeg synes heller ikke, der ligger meget argument i statsministerens udtalelse.

Det andet argument var vist det, der blev fremsat i Odense, at den frivillige kildeskatteordning ikke kan administreres. Det er altså det, vi i øjeblikket får undersøgt i et udvalg, som hele folketinget, bortset fra en enkelt, har stemt for skulle undersøge denne sag. Og jeg ved da ikke, om statsministeren synes, at det er en rimelig fremgangsmåde over for det folketing, der har truffet den beslutning, og over for de meget kyndige repræsentanter for forskellige departementer og forskellige organisationer, der sidder i dette udvalg, hvis vi uden videre tager stilling til det, inden udvalget er færdig.

Jeg synes, det er en saglig og korrekt fremgangsmåde, at vi afventer den indstilling, udvalget kommer med, men må jeg over for eksemplet med arbejderne på Christianshavns Torv, som det jo er blevet til i finansministerens udlægning, sige, at vi ikke har sagt, at alles løn skal indbetales på en bank- eller sparekassekonto, men vi har ønsket, at lønmodtagerne skal have adgang til at kræve deres løn indsat på en konto. Jeg går da ud fra, at man ikke vil skrive udviklingen tilbage, sådan at man forbyder den fremgangsmåde. Det er jo en fremgangsmåde, som det offentlige i meget høj grad anvender, at gagen ikke udbetales kontant, men indsættes på den konto, som lønmodtageren anviser. Jeg tror ikke, at eksemplet med Burmeister & Wain kommer til at opstå. Mig bekendt har Burmeister & Wain et interessekontor, som man antagelig vil anvende i det tilfælde, og vi har mange gange sagt — det

er måske ikke gået helt op for statsministeren — at pengeinstitutterne kan man anvende i forbindelse med denne ordning, men hvis man foretrækker en administration, der går over interessekontoret, er også det i orden.

Ja, jeg ved ikke, hvad regeringsrepræsentanterne, hvad statsministeren har ud af denne agitation imod de systemer, der kan være tale om i forbindelse med kildeskatten. Jeg tror, man skulle være mere forsigtig med den argumentation, for indholdet er jo blot det, at der er megen sandhed i, at kildeskatten under ethvert system er indviklet. Ja men hvis det ikke var indviklet, var man dog ikke kommet med et lovforslag på 110 sider — det er bestemt ikke den letteste læsning, man kan finde. Jeg går ud fra, at regeringen i hvert fald ikke vil søge at popularisere forslaget så meget, at den overvejer at give det titlen „Jeg, en kildeskatteborger.“ Sandheden er jo den, at den opbygning, man peger på i regeringsforslaget, virker særdeles indviklet.

Vi har i den forbindelse peget på en anden tanke. Det er sagt, at der vil blive to grupper. Det har vi i øvrigt her i landet i øjeblikket; vi har jo kildeskat for sømændene. Vi har altså i øjeblikket en kildebeskatning samtidig med, at vi har et andet system. Når man taler om de to grupper, vil jeg gøre opmærksom på, at der ligger en klar gruppdeling i regeringsforslaget, gruppdelingen mellem dem, der har en lønindtægt, og de øvrige, og der er ikke balance mellem de to grupper; de står ikke ens over for lovgivningen og over for administrationen. Her siger vi, at skatteyderne selv kan vælge, hvilken gruppe de ønsker at høre til.

Hr. Aksel Larsen mener, at vi skulle spørge de sagkyndige, om dette nu kan lade sig gøre. (Aksel Larsen: Det har jeg ikke sagt!). Jo, hr. Aksel Larsen har sagt — det var i forbindelse med spørgsmålet om ligevægtsfradraget — at han ikke regner mig for sagkyndig, og det har jeg heller ikke bedt ham om. Men vi spørger jo netop de sagkyndige, når vi går til denne kommission. I øvrigt har vi set udtalelser fra meget sagkyndige vedrørende denne sag. Jeg går ud fra, at hr. Aksel Larsen og også statsministeren regner med, at professoren i skatteret ved Københavns universitet

[Winn-Hansen.]

kan opfattes som en sagkyndig. I Børsens referat den 21. september 1966 af en tale, professor Thøger Nielsen har holdt, står der som overskrift:

„Konservativt kildeskatteprojekt er det mest realistiske i dag.“

Der siges i talen:

„Men frivillig kildeskat er et fornuftigt og let gennemførligt forslag, forudsat at man får pengeinstitutterne med.“

Professor Thøger Nielsen har i en senere kronik i Berlingske Tidende for den 30. september i år udtalt sig også om det spørgsmål, hr. Aksel Larsen kom ind på, nemlig spørgsmålet om skattefradragsretten i forbindelse med kildeskatten, og han siger herom:

„Opretholdelse af skattefradragsretten er ingenlunde til hinder for gennemførelsen af en samtidighedsskat, men opgivelsen af princippet om, at det er den i det foregående år faktisk betalte skat, der fradrages, har til følge, at der, som forudsat af regeringen, må arbejdes med en opkrævningskala, hvori der er taget hensyn til skattefradraget af den løbende indtægt. Det er her, ligevægtsskatten er blevet et nøgleord.“

Det er altså her fremhævet tydeligt, at det princip, der indgår i regeringsforslaget, er en opretholdelse af skattefradraget, og jeg gør endnu en gang opmærksom på, at i forbindelse med den frivillige ordning, vi ønsker gennemført, vil skattefradragsretten virke på den bestående måde for dem, der ikke går over til kildebeskatning.

Så har jeg tilbage et par bemærkninger til finansministeren. Finansministeren holdt jo en interessant tale; det gør finansministeren altid, men denne var næsten så tankevækkende, at den kræver lidt nærmere overvejelse; vi må alle sammen søge at få den til at bundfælde sig hos os. Finansministeren er jo et fremkommeligt menneske, det har jeg haft lejlighed til at fremhæve et par gange i den sidste tid, og jeg er da ked af, hvis denne fremhævelse af fremkommeligheden skulle have medført, at finansministeren nu mener, han skal stå op her og sige, at der er ingen, der kan byde ham ret meget, for han har også et forslag.

Finansministeren konstaterede med beklagelse, sådan forstod jeg det, at der ikke

var noget parti her i salen, der havde givet tilslutning til det forslag, han var fremkommet med, heller ikke ved dette tredje forsøg. Jeg kan jo på samme måde som finansministeren beklage, at der kun er ét parti, der på dette tidspunkt har givet tilslutning til det forslag, det konservative folkeparti har fremsat. Men når nu vi begge står på den måde, at vi ikke rigtig kan konstatere flertallet i dag, mon vi så ikke skal afvente begivenhedernes videre udvikling? Når vi møder den fremkommelige finansminister i udvalget, så tror jeg vi får noget ud af denne sag. Jeg tror, at befolkningens ønske om at få en skattereform er så stærkt, at det må medføre, at vi her forbereder et skatteklima — og det har vi villet medvirke til — et sådant klima omkring disse forhandlinger, at vi kan få en skattereform.

Baunsgaard: Finansministeren følte ikke, at hans lovforslag havde fået nogen venlig modtagelse. Jeg må sige, at hele finansministerens svartale i dag bar præg af, at finansministeren er blevet ganske overordentlig sensibel, og dermed kom han ind i det, som vi vel alle sammen nu og da kan løbe en risiko for, at vor trang til polemik kan løbe af med os. Nu går jeg ud fra, at finansministeren har det, som de fleste af os har det, at vi for vor egen skyld læser fortrykket af folketingsreferatet af den tale, vi har holdt, og forudsat at finansministeren gør det, skal jeg modstå fristelsen til at tage polemikken op.

Men der er et par ting, jeg gerne vil sige om de enkeltheder, finansministeren var inde på. Finansministeren sagde, at en samtidighedsskat ikke er nok, det skal være en kildeskat. Det er ikke nogen venlig imødekommenhed over for de betæneligheder, vi andre har givet udtryk for, men nu vel, det er da i hvert fald et udgangspunkt, som vi så må siges at kende.

Man kan være sur over, siger finansministeren, at regeringen forlanger kildeskat. Det er jeg ikke, det vil finansministeren også have bemærket af min tale; det ville være urimeligt, hvorfor skulle jeg være sur over det? Men finansministeren kan ikke drage den konklusion, som han drog af min udtalelse om, at før man er i stand til på en forsvarlig måde at gennemføre en kildeskat eller en anden form for samti-

[Baanngaard.]

dighedsskat, skal vi være enige om den forenkling af skattesystemet, som er en forudsætning for en kildeskat eller en samtidighedsskat. Ministeren drog den konklusion, at så har jeg sagt, at vi ikke vil forhandle kildeskat, førend vi er færdig med forenklingen. Men jeg har virkelig ganske ligesom finansministeren forestillet mig, at disse forhandlinger skal foregå samtidig. Også dér sætter jeg streg under ordet „samtidig“. Sådan har jeg virkelig forestillet mig det, sådan var min tale ment, og så tror jeg, det skulle ligge klart.

Om skattefradragsreglen vil jeg gerne sige, at sådan som finansministeren nu argumenterer for at bevare den sidste rest af den i et nyt skatteforslag, tror jeg oprigtigt talt ikke han vil opretholde den. Det er ikke rigtigt, at vi andre har sagt, at der skal sættes et eller andet loft over beskatningen. Nej, det væsentlige er jo at finde et system, som kan give den samme fornemmelse af, at man ikke bliver udsat for tilfældige svingninger i beskatningen, som man mente at have via skattefradragsreglen, og finansministeren ved, at det system har vi anvist. Det, vi vil sikre gennem det radikale forslag, er, at ændringer af den skala, der skal vedtages, kræver nøjagtig den samme procedure i folketinget, som ændring af skattefradragsreglen kræver; så har vi totalt undgået skattefradragsreglens teknisk mindre heldige sider, og så har vi ophævet de uheldige virkninger af den.

Finansministeren sagde endvidere, at det ikke var rimeligt, at vi fra radikal side nu kom med en hel række andre ting, der først skulle undersøges. Hvis vi gjorde det, ville jeg være enig med finansministeren i, at det ikke var rimeligt; men det gør vi ikke. Det er et passeret stadium at opstille ting, man anmoder om at få undersøgt, og finansministeren vil lægge mærke til, at vi ikke nu henstiller til undersøgelse, men har anvist løsningen med hensyn til forenklingen; vi har udarbejdet forslaget; vi har selv foretaget undersøgelserne og draget

konklusionen. Derfor tror jeg, at vi som et fælles udgangspunkt for det arbejde, vi nu skal i gang med i udvalget, skal lade dette blive stående, at der er skabt et grundlag for, at vi samtidig kan få undersøgt problemerne — noget, som regeringen lægger så overordentlig vægt på, og noget, som også vi andre lægger overordentlig vægt på.

Men jeg må sige én ting mere til finansministeren angående fradragsene: man må ikke blive så sensibel, at man ikke vil tillade os andre at påpege de svagheder, vi finder i det fremsatte forslag. Jeg gjorde i min tale opmærksom på, hvordan disse fradrag virker, fradrag, der ikke er omkostningsbestemte, og som man derfor har andre bevæggrunde, andre motiver, til at sætte ind i skattelovgivningen. Sygekassefradraget nævnte jeg som eksempel og de skattebegunstigende opsparinger. Når nu disse fradrag giver den enorme overvægt af fordel til de højere indkomster, så er det, vi fra radikal side ikke ønsker at bevare dem. Men så er jeg også nødt til at gøre opmærksom på, at ved standardiserede fradrag bibeholder man nøjagtig den samme uønskede virkning. Det er derfor, jeg er nødt til at gøre opmærksom på, at på dette punkt som på i øvrigt enkelte andre har man ikke nået den endelige og tilfredsstillende løsning ved det foreliggende forslag. Det er derfor, man skal kigge meget positivt på det radikale venstres forslag, for som jeg sagde før, dér er løsningen anvist.

Til statsministeren kun dette, at jeg ikke tvivler om, at statsministeren ved siden af de arbejdsgivere, som han allerede har talt med, vil kunne finde mange, som vil bekræfte, at efter deres opfattelse er en kildeskatteordning med opkrævningspligt for arbejdsgiveren ikke noget besværligt administrativt apparat. Men det er ikke overbevisende over for de betænkeligheder, vi andre har. Jeg tror, statsministeren skal prøve at forstå, at det, vi appellerer til, er, at statsministeren prøver at tænke i andre eksempler end de arbejdsgivere, som statsministeren her refererede, idet han nævnte

[Bausgaard.]

en arbejdsgiver med 400 arbejdere. Ja men det er ganske klart, at for arbejdsgivere med 400 arbejdere vil der ikke blive nogen administrativt besværlig arbejdsopgave med dette, for de har bogholderiapparat.

Men hvis det kommer til at betyde en urimelig belastning for alle dem, der ikke har dette udbyggede bogholderiapparat, så beder vi om, at man alligevel levner hensynsfuldheden over for andre medborgere så meget råderum, at man prøver at sætte sig ind også i deres situation. Det er ikke dem, der i forvejen har interessekontorer, for de har denne administration. Det er ikke dem, der har det fuldt udbyggede, måske automatiserede bogholderianlæg, for de kan det uden besvær. Det er alle dem, der ikke har det. Jeg håber virkelig, at man er indstillet på fra regeringens side — og at man forsøger det under udvalgsarbejdet — at få vurderet til bunds virkningerne over for disse antalmæssigt langt flere arbejdsgivere.

Aksel Larsen: Jeg har først en bemærkning til hr. Foged. Det undrer mig naturligvis ikke, at han kører videre på debatten fra forleden og påstår, at finansministeren har til hensigt at bryde grundlovens bestemmelser og krænke privatlivets fred. Det skal hr. Foged have lov til i sin desperate modstand mod, at skattemyndighederne får en mulighed for at kontrollere, om folk betaler den skat, de skal. Men jeg synes, det var lidt hårt trukket at fremføre her, at så skal de altså også hjem til den lille husmoder, der betaler 20 kr. om ugen til en hushjælp. Så vidt jeg kan se, står der i § 86:

„Skattemyndighederne fører kontrol med, at de indeholdelsespligtige overholder de pligter, der påhviler dem efter denne lov. Skattemyndighederne kan hos de indeholdelsespligtige, uanset om disse fører egentligt regnskab eller ej, foretage eftersyn af alt regnskabsmateriale...“

Jeg tror ikke, den lille husmoder, som betaler 20 kr. om ugen til en hushjælp, har noget regnskabsmateriale. Og jeg tror ikke, skattemyndighederne vil få noget som helst ud af at besøge hendes hjem, selv om hun måske giver dem kaffe eller noget andet; men regnskabsmaterialer, det har hun ikke og får bestemt heller ikke. Jeg synes, at når hr. Foged ikke har bedre eksempler at støtte sin

indignation på, så skulle han hellere lade være. (*Foged:* Der står: uanset om de fører regnskab!). Hvad i alverden skulle de gå ind i hjemmet for, hvis de overhovedet intet kan finde af nogen art?

Så er der hr. Ninn-Hansen. Han vender sig lidt vredladent imod mig og siger: hr. Aksel Larsen har påstået, at Ninn-Hansen ikke er sagkyndig. Det har jeg aldrig påstået. Og så har Aksel Larsen endvidere sagt, at Ninn-Hansen skal spørge de sagkyndige, om dette overhovedet kan lade sig gøre. Det har jeg overhovedet ikke sagt. Jeg har sagt: hvis hr. Ninn-Hansen er sagkyndig, må han kunne se af dette forslag og bemærkningerne, at skattefradragsreglen rent faktisk er slagtet og kun bibeholdt på papiret. Og hvis han ikke selv kan se det, kan han spørge sit partis skattesagkyndige, så vil de fortælle ham det. Han behøver altså ikke at hylde regeringsforslaget og sige: det er virkelig godt, for det værner skattefradragsreglen. Det gør det modsatte, men det bibeholder den på papiret eller, som hr. Ninn-Hansen nu sidst forsigtigt faldt tilbage på, „i princippet“. Ja men det bibeholder den ikke i praksis. Og min kritik på dette punkt af regeringsforslaget går ud på dette: hvorfor i alverden vil man opretholde noget på papiret, som ikke gælder i praksis? Vi har nu fået klarhed over, at dette er forholdet, og jeg håber, at selv om hr. Ninn-Hansen ikke vil vedgå, at han har forstået det nu, så har formodentlig den konservative gruppe forstået det.

Må jeg så samtidig sige om dette emne til finansministeren, at det drejer sig i og for sig ikke for mig om at få lovforslaget gjort teknisk pænere, selv om det sikkert vil blive teknisk pænere, hvis man ikke har denne indeholdte fiktive skattefradragsregel. Det drejer sig om at få det gjort så enkelt og letfatteligt og så lidet administrativt besværligt som muligt. Og når ministeren nu selv siger, at det kan gøres mere enkelt, hvis man ikke har indbygget skattefradrag, så er det, at jeg spørger ministeren: hvorfor i alverden skal det så gøres indviklet? Han hævder, at udskrivningsskalerne lægger et vist loft. Det gør de aldeles ikke. Jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, når jeg siger, at i praksis vil man formodentlig gå frem på den måde, at man vil interessere sig for det, der er realiteterne, og fastlægge opkrævningskalaerne: hvad

[Aksel Larsen.]

skal folk faktisk betale? Og så vil man foretage en teoretisk beregning tilbage og finde nogle udskrivningsskalaer, som ikke interesserer nogen og ikke kommer nogen ved. Det er den måde, man sikkert i praksis vil gøre det på; det er langt lettere. Nå ja, hvorfor skal vi så overhovedet have dette system med ét bogholderi, der vedrører offentligheden, opkrævningsskalaerne, og ét, som ikke vedrører offentligheden, nemlig udskrivningsskalaerne, som ingen praktisk betydning har?

Hvad angår at lægge loft eller ikke lægge loft — ja, vi kan diskutere, om vi skal lægge loft over noget. Men jeg har da sagt — jeg tror ikke én, men flere gange — at for at få afskaffet skattefradragsreglen er jeg naturligvis villig til at diskutere, hvad man kan gøre for at skabe en eller anden form for sikkerhed imod det, man kalder den totale skatteplyndring. Jeg er villig til at give noget for at få afskaffet den regel. Jeg tror ganske vist ikke, den totale skatteplyndring kommer. Jeg tror, den frygt, man foregiver at have, er en uberettiget frygt. Jeg tror i øvrigt, at folketinget til enhver tid vil udskrive det beløb i skat, der skal bruges, og så må det også udskrives; men der er ingen, der tænker på, at man skal plyndre folk til skjorten, eller at man skal bruge skattelovgivningen til ligefrem at ekspropriere folks indtægter, naturligvis ikke. Men jeg er da villig til at diskutere, om det spørgsmål skal løses på den ene eller den anden måde. Det må vi så tale om. Men at jeg er villig til det, det er ganske klart, også fordi jeg ved, at vi får jo ikke denne yderst nødvendige reform, hvis vi ikke også vil tage dette i betragtning.

Vel, ministeren synes, at hans forslag ikke just har fået nogen venlig modtagelse. Jeg beklager, hvis han har fået det indtryk også af det, jeg har sagt. Nu har vi alle vor egen metode at tale efter, men faktisk var jeg venlig over for lovforslaget, selv om jeg måtte påpege de mangler, jeg synes findes ved det. Vi ønsker en samtidigheds-skat, jeg vil helst have den som en kilde-skat, og jeg mener, det kan praktiseres, så jeg tror ikke på disse kolossale besværligheder for arbejdsgiverne, som man fortæller der vil være, selv om jeg godt kan se, at der bliver visse administrative vanskelig-

heder. På den anden side tror jeg dog ikke, at de sammenlagt kan blive værre end de administrative vanskeligheder, staten og skattevæsenet og kommunerne har med det nuværende, indviklede skattesystem. Jeg vil bare have, at disse vanskeligheder skal gøres så små som muligt, og også derfor vil jeg have, det skal gøres mere enkelt ved, at man bl. a. skal kigge på disse fradrag og alt det, som jeg har talt om. Om dem siger ministeren, at han ikke er sikker på, vi skal sløjfe dem, der er nævnt; ja men det mener jeg at man skal, og det får vi så diskutere. Jeg går ud fra, at finansministeren selvfølgelig vil være villig til at drøfte disse spørgsmål under udvalgsarbejdet og også drøfte spørgsmålet om skatteskalaer og spørgsmålet om, hvordan byrdefordelingen bliver, og alt sådan noget, for hvis vi ikke kender disse ting, er vi ikke i stand til at tage stilling til, om vi ønsker et forslag af den art, som her foreligger med ændringer og forbedringer, gennemført.

Ministeren siger, at man behøver ikke at advare regeringen mod at lave skatteforlig med det konservative folkeparti, sådan som det konservative folkeparti nu har stillet sig, og det er naturligvis muligt, og det giver os jo grund til at være forhåbningfulde. Vi ved godt alle sammen, at det slet ikke er det, det drejer sig om for det konservative folkeparti. Det konservative folkeparti er naturligvis villig til at lave en eller anden form for skatteforlig med regeringen, og det ville jo ikke blive så kønt, det, de ville lave; men det, det drejer sig om for det konservative folkeparti, det er overhovedet at forsøge, om det i den situation, det er bragt ud i, kan skaffe sig en bedre position ved eventuelt uden om de øvrige borgerlige partier at komme i direkte samarbejde med regeringen ikke blot om skattepolitikken, men efterhånden også om andre politiske spørgsmål med de følger, det kunne få. Jeg ved ikke, om det lykkes. Jeg ved, at det naturligvis er et forsøg på at genoplive, om jeg så må sige, Christmas Møllers sigte eller metode. Men da jeg ikke har indtryk af, at det nuværende konservative folkeparti har Christmas Møllers politik, vil jeg da håbe, at det ikke lykkes, og det er faktisk også derfor, jeg har advaret regeringen.

Ja, jeg skal lade det være nok med dette,

[Aksel Larsen.]

men jeg vil altså sige, at vi vil meget gerne under den fortsatte behandling være villige over for regeringens forslag, men vi er nødt til at gøre opmærksom på det, som er sandheden. Kildeskatten i sig selv løser ikke alle problemer, kildeskatten i sig selv er ingen skattereform. Når vi vil have et forenklet skattesystem, er det ikke blot for forenklingens skyld, men også for at få et mere socialt retfærdigt skattesystem og for at få et skattesystem, som i højere grad end det nuværende er i stand til at modvirke inflatoriske tendenser. Vi har alle mulige årsager til det. Når man taler om skat efter evne, drejer det sig ikke blot om, at skatteyderen kan få lejlighed til at betale skatten af sin løbende indtægt i forhold til sin løbende indtægt, men så drejer det sig rigtignok også om at få evnen vurderet, sådan at flest muligt, helst alle, virkelig betaler skat i forhold til deres reelle indtægt, og at skatten pålægges efter en progressiv skala, sådan at de, der har den største indtægt, betaler flest ører i skat af hver krone. Et sådant system har vi kun meget, meget mangelfuldt i dag. Det er det, vi stræber efter; det er det, der for os er det væsentlige, men vi vil meget gerne i forbindelse med en sådan skattereform have indført samtidighedsskat og, som jeg sagde, gerne i form af kildeskat. Regeringen må blot forstå, at vi vil have lov til at være med til at forbedre det utilfredsstillende forslag, regeringen efter vor mening er kommet med, selv om det naturligvis er et forhandlingsgrundlag.

Johan Asmussen: Hr. Aksel Larsen drog jo vældigt i ledning for at støtte finansministeren med hensyn til de krav om kontrol, som efter lovforslagets § 86 ønskes i forbindelse med kildeskatten, og var jo ret så hånlig over for hr. Fogeds angreb på det punkt. Jeg synes, der er grund til at røre ved det én gang til og også fra anden side, for det er ikke noget ligegyldigt spørgsmål. Man kan jo sagtens stå her og sige, hvad enten det nu er fra finansministerens eller fra hr. Aksel Larsens side, at naturligvis er det ikke meningen, at skattemyndighederne vil komme ind til fru Jensen og fru Hansen, for de har intet regnskabsmateriale. Det vil de nok kun gøre i sjældne

tilfælde, men det afgørende er, at man her er ved at betrede nye veje i skattekontrollen. Man giver ved denne bestemmelse hjemmel til, at skattemyndighederne kan gøre det, og det er ikke kun direktoratet for Københavns skattevæsen med sit store apparat, men det er skattemyndighederne i de enkelte små og meget små kommuner, der med § 86 i hånden får hjemmel til at banke på døren og sige: god dag, fru Jensen, må vi se, hvad De har, og hvordan er det med Deres skattekort til Marie, der kommer her? Ikke sandt? Det er der hjemmel til efter det foreslåede, og det kan ikke være en rigtig vej at betrede. I hvert fald er der ingen grund til at harcelere eller håne det bort; der er grund til en meget grundig overvejelse af det i lyset, som jeg sagde forleden, af de principper, der ligger bag ved grundlovens § 72.

I forbindelse med ligningsapparatet — og det er jo en del af det praktiske lignings spørgsmål — rejste jeg det spørgsmål før over for finansministeren: har vi overhovedet i dag et ligningsapparat, der kan magte det, som man forlanger af det ved disse forslag? Jeg har ikke fået noget svar på det, og det kan jeg for så vidt godt forstå, for svaret ville formodentlig blive, at det skal man også nok sørge for at finde ud af på en eller anden måde. Men jeg tror, man kan slå fast med en henvisning til de andre ting, jeg nævnte før, at det har vi ikke.

Finansministeren spurgte — vistnok som noget, der skulle reducere betydningen af det, jeg havde nævnt om den flensborgske arbejder, og som om jeg havde stoppet mit citat af fjernsynsudsendelsen på et forkert sted — om jeg så ikke også havde hørt, hvad den norske minister Myrvold havde udtalt om, at skatteyderne fik en mere bevidst indstilling over for skatten, når de så deres lønseddel. Jo, det hørte jeg godt, det havde ikke noget at gøre med det, som jeg refererede til om det spørgsmål, at arbejderne, lønmodtageren, har en ret til at indlevere selvangivelse, og at den ret er af betydning for ham. Men vi er da sikre på, at finansministeren også hørte svaret på det andet spørgsmål, som blev stillet til den samme arbejder i Flensborg. Man spurgte ham: „Hvad betaler De

[Johan Asmussen.]

i skat?“, og han svarede: „Det ved jeg ikke.“ Dér har man ganske klart i en nødde-skal en illustration til det, som vi finder er betænkeligt og forkert: at folk ikke ved, hvad de kommer til at betale i skat.

Statsministeren havde talt med en svensker, og andre har talt med nordmænd; nogle har sagt det ene, og nogle har sagt det andet ud fra deres erfaringer. Men der er også svenskere og svenske erhvervsfolk, der har sagt noget andet end det, statsministeren havde fået at vide, eller i hvert fald givet den erfaring, man nu har deroppe, en vis belysning. Bladet Kontor-Nyt fra den 17. oktober har talt med en række svenske erhvervsfolk, og en af dem, en regnskabschef i et større firma, har talt om det uhyre administrative arbejde, virksomhederne har. Man spørger ham:

„Hvorfor gør man så ikke vrøvl over denne overflødige arbejdsbyrde?“

Dertil svarer svenskeren:

„Måske fordi vi er for sløve. Ingen erhvervsleder er formentlig glad for kildeskatteforpligtelserne; men vi finder os i dem, fordi vi har vænnet os til dem nu.“

Vi har ikke kildeskatten, så vi har ikke vænnet os til noget, og inden man her i landet begynder at vænne sig til noget, som man måske senere bliver ved at køre videre med, fordi man er for sløv til at gøre vrøvl, tror jeg, man skulle gå ganske anderledes grundigt til værks og finde frem til helt andre løsninger på vore skatte-reformproblemer.

Finansministeren (*Henry Grünbaum*): Jeg vil gerne sige nogle ord om spørgsmålet om kontrol efter § 86. Det indtryk, hr. Foged prøver på at give folketinget og vel dermed også befolkningen i dette spørgsmål, er jo ikke rigtigt. For det første er politiet i hvert fald ikke her berettiget til at være med. For det andet er der slet ikke tale om ransagning, som hr. Foged snakkede om; der er tale om eftersyn. Jeg ved ikke, om hr. Foged også vil have det forbudt, at gasmanden kommer og læser af i de små hjem; han repræsenterer en offentlig myndighed, og det er noget ganske konkret, der skal efterses — eller kontrolleres, hvis man vil kalde det sådan — og det samme

gælder i dette spørgsmål. Det er ikke en ransagning, men et eftersyn af konkret art af de regnskabsbøger, som har med disse ting at gøre. Hvis myndighederne virkelig brugte en sådan anledning til ransagning eller husundersøgelse, ville man da reagere; det ville simpelt hen være ulovligt. Det er altså et helt forkert billede, hr. Foged giver af dette spørgsmål; der må naturligvis være en adgang for offentlige myndigheder til at kontrollere disse ting.

Vi har det samme i afgiftslovgivningen. Det var ganske ejendommeligt at tænke på under den store debat her forleden dag, der var foranlediget af hr. Foged, at ikke én havde reageret dagen før, da vi behandlede momsforlaget; heri står præcis den samme bestemmelse ordret, og det har været forhandlet i momsudvalget en hel vinter. Det er ikke noget nyt, der står i momsforlaget denne gang; præcis det samme har stået der hele tiden, så jeg forstår ikke rigtig dette. Jo, jeg forstår det egentlig godt, for nu skal man altså gøre befolkningen forskrækket over nogle skatteforslag, som indeholder helt rimelige bestemmelser om den nødvendige kontrol.

Men i dette tilfælde har politiet altså ikke noget med det at gøre; der er tale om et eftersyn, og der må være kontrol på stedet med regnskaberne. Det samme skal gælde dem, der ikke fører regnskaber. Her er det ikke husmoderen, der er tænkt på, men erhvervsdrivende, som jeg ved hr. Foged kender, der ikke er regnskabsførende. Hvorfor skulle de være bedre stillet? Hvorfor skulle de, som ikke er regnskabsførende, have et fortrin fremfor dem, der fører regnskab? Det kunne jeg godt lide at høre et svar på. Det mener jeg ikke de skal.

Med hensyn til selve beløbets størrelse har jeg givet udtryk for, at jeg selv finder, at de 20 kr. er for lille et beløb. Det løser ikke det problem, som man har villet løse; man har nemlig med de 20 kr. villet sige, at den tilfældige medhjælp ikke skal med ind i systemet, og her er 20 kr. for lidt; det tror jeg også at et flertal i udvalget, som behandlede det i vinter, mener.

Hr. Ninn-Hansen opretholder desværre — og det er jeg ked af — det standpunkt, de konservative har indtaget, at man kan have to forskellige systemer, og han citerede

[Finansministeren.]

i den forbindelse professor Thøger Nielsen. Men hr. Ninn-Hansen må ikke glemme, at artiklen i Børsen den 21. september og artiklen i Berlingske Tidende begge er af en dato, der ligger forud for regeringens fremsættelse af dette nye lovforslag. Thøger Nielsen har ikke haft lejlighed til at se forslaget, så han har kunnet ændre opfattelse; jeg vil ikke sige, at jeg er sikker på det, for det er jeg ikke; men jeg vil da udtrykke håbet om, at når han ser det forslag, hvor de selvstændige på rimelig måde, synes jeg selv, er sat på lige fod beregningsmæssigt med lønmodtagerne, så vil han formentlig også sige, at så har man løst problemet og kan altså have en egentlig kildeskat for lønmodtagerne og en samtidighedsskat for de selvstændige erhvervsdrivende, hvor man har en a conto-betaling og en årsopgørelse. Nu må vi så høre, om professor Thøger Nielsen reagerer på dette her.

Men det, der er afgørende her, er jo ikke, hvad professor Thøger Nielsen har sagt i de pågældende artikler, men at hr. Ninn-Hansen opretholder det konservative folkepartis standpunkt: at vi skal have disse to forskellige beregningsgrundlag, og så er der faktisk ikke noget at snakke om. Det er jeg ked af at sige, når hr. Ninn-Hansen appellerer til forhandling og siger, at jeg skulle være fremkommelig o. s. v. Der er ikke andre partier i folketinget, tror jeg, end de konservative, som vil gå ind for en sådan tanke, og hvorfor skulle jeg så gøre det som finansminister?

Til hr. Baunsgaard vil jeg kun sige, at jeg er helt indforstået med det meste af, hvad han har sagt om forenkling, og det med fradragene vil jeg gerne benytte lejligheden til at sætte en streg under. Jeg er 100 pct. enig heri. Der bør ryddes op i fradragene, og reglerne bør ændres på netop den måde, som hr. Baunsgaard har sagt, og som man har foreslået fra radikal side. Det kan vi aldrig blive uenige om. Vi vil meget gerne forhandle om en kildeskatteløsning på det grundlag. Så må de radikale til gengæld også være med til en kildeskat og virkelig forhandle om en kildeskat — og det er altså det, vi savner. Det er, ligesom om man hele tiden kravler uden om det, der interesserer os, og som vi finder væsentligt.

Vi er ikke imod samarbejde med andre

partier, vil jeg gerne sige til hr. Aksel Larsen, som jo her — og det takker jeg for — gav udtryk for, at man er villig til samarbejde, til en forhandling om disse ting. Jeg forstod også — jeg ved ikke, om det er helt rigtigt, men hvis der skal være lidt mening i det, hr. Aksel Larsen sagde, forstod jeg — at der kunne også blive tale om et forlig på det grundlag, som regeringen her har fremsat som forslag til en kildeskat. Og det forstår jeg da godt, for når hr. Aksel Larsen netop heroppefra siger, at dette forslag i virkeligheden har løst problemet om skattefradragetsreglen, så er der kun det andet med papiret tilbage. Det kan vel ikke være så afgørende, og det forstod jeg da også på hr. Aksel Larsen at det ikke var. Det, som er afgørende, er jo at få en skatte-reform, som betyder noget, igennem, og det er jo her i folketinget, det skal foregå. Det vil igen sige: hvilket flertal kan man samle her i folketinget? Det er det, der er afgørende, og det er naturligvis også afgørende for den måde, regeringen spiller ud på, men her har jeg altså ikke fornemmelsen, at der er de store muligheder for at komme igennem med netop den sag, der interesserer os: kildeskatten.

Statsministeren (*J. O. Krag*): Jeg skal svare hr. Foged ganske kort på hans bemærkninger til mig. Socialdemokratiet har aldrig haft magten her i landet. Havde vi det, ville vi for længst have haft et bedre og mere retfærdigt skattesystem end det, vi i dag må leve under.

Om venstres skatteskitzes fordelingsmæssige virkninger har jeg som sagt ført en lang polemik med hr. Foged i Politiken, og jeg skal henvise til min sidste artikel i denne polemik. Den 15. oktober stod den at læse i Politiken, og af den fremgår det, at venstres system ikke har den sociale balance, som man påstår det har, og hr. Foged har ikke, hverken i bladet Politiken eller her fra talerstolen, været i stand til at gendrive dette. Jeg kan heller ikke tilslutte mig hr. Fogeds vurdering, at 300 mill. kr. som lettelse i formueskatten og 300 mill. kr. som lettelse i faste skatter er småbeløb. 600 mill. kr. er selv i vore tider mange penge. Det er jo på højde med hele landbrugsstøtten. Det er et meget stort beløb.

[Statsministeren.]

Endelig vil jeg over for hr. Ninn-Hansen bekræfte, at jeg har kaldt forslaget, som de konservative nu knytter deres eksistens til, for en død sild. Det er selvfølgelig ikke noget meget smukt udtryk, men det er da et udtryk, det er let at forstå meningen med. Meningen er, at jeg anser forslaget for ubrugeligt i praksis. Det er det, man mener med det udtryk.

Jeg er enig med hr. Baunsgaard i, at administrationen af kildeskatten nok foregår lettest i de store virksomheder med bogholdermaskiner og alt, hvad dertil hører, men det betyder jo ikke, at den er uoverkommelig for mindre næringsdrivende. Jeg ved, at finansministeren regner med, at det pr. skattebetaling vil give et arbejde for arbejdsgiveren på sådan noget som mellem 1 og 2 minutter, og i alle andre lande, vi ellers sammenligner os med, har man gennemført og fastholder dette system.

Hele den debat, der er ført her i dag, må give mig anledning til overvejelse. Den negative holdning, man har taget over for regeringens kildeskatteforslag, må give regeringen anledning til overvejelse. Jeg skal derfor henstille til formanden, at mødet afbrydes en time.

Første næstformand (From): Efter henstilling fra statsministeren skal jeg udsætte mødet 1 time. Det genoptages kl. 18⁴⁰.

Mødet udsat kl. 17⁴³.

Mødet genoptaget kl. 18⁴⁰.

Første næstformand (From): Jeg skal efter anmodning udsætte mødet til kl. 19⁴⁵.

Mødet udsat kl. 18⁴¹.

Mødet genoptaget kl. 19⁴⁵.

Formanden: Jeg skal her afbryde mødet.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 21¹⁵ med følgende dagsorden:

Meddelelse fra formanden.

Mødet hævet kl. 19⁴⁷.

18. møde.

Onsdag den 2. november kl. 21¹⁵.

Den eneste sag på dagsordenen var:

Meddelelse fra formanden.

Formanden: Min meddelelse går ud på, at statsministeren har ønsket uden for dagsordenen at fremsætte en udtalelse i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 2.

Statsministeren (J. O. Krag): Regeringen har på grundlag bl. a. af den førte debat om kildeskatten nøje overvejet den politiske situation og dermed mulighederne for et samarbejde med andre partier om gennemførelsen af den for samfundets fortsatte udvikling nødvendige politik.

Der er mange opgaver, der skal løses. Det er regeringens mål at videreføre den økonomiske politik med fortsat fremgang i produktion og byggeri og under fastholdelse af den fulde beskæftigelse. Det inflatoriske pres er dæmpet og bør dæmpes yderligere, så prisstigningerne i Danmark bliver lavere end i de lande, vi skal konkurrere med. Valutastillingen skal fortsat styrkes.

Det er regeringens mål at gennemføre en række nødvendige og af befolkningen ønskede reformer. Mest påtrængende er skattereformen. Befolkningen venter en virkelig reform og ikke blot nye resultatløse